ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK TASLAĞI

GENEL GEREKÇE

29 Temmuz 2022 tarihli ve 31907 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği çerçevesinde; prosesi ve kapasiteleri göz önüne alınarak yönetmelik Ek-1 ve Ek-2 listelerinde yer verilen projelere ilişkin yapılan başvurularda; ÇED Yönetmeliği Ek-1 listesi kapsamında olan projeler için hazırlanan ÇED başvuru dosyalarının Bakanlığa sunulması, ÇED Yönetmeliği Ek-2 listesi kapsamında olan projeler için ise hazırlanan proje tanıtım dosyalarının (yapılan yetki devri çerçevesinde) ilgili Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerine sunulması gerekmektedir.

ÇED Yönetmeliğinin Ek-2 Listesinde yer alan faaliyetler için hazırlanarak İl Müdürlüklerine sunulan Proje Tanıtım Dosyalarının inceleme ve değerlendirme sürecinde de; ÇED Yönetmeliğinin Ek-1 Listesi kapsamında yürütülen ve sonucunda "ÇED Olumlu" kararı verilen ÇED sürecinde olduğu gibi ilgili kurum/kuruluşlardan görüş alınması, gerektiğinde ölçüm, analiz ve deney yapılması talep edilebilmekte olup yapılan inceleme ve değerlendirme sonucunda çevresel açıdan gerekli taahhütlerin ve önlemlerin alınması faaliyet göstermesinde sakınca bulunmayan projelere İl Müdürlüklerince "ÇED Gerekli Değildir" kararı verilmektedir. Başka bir deyişle, "ÇED Gerekli Değildir" kararı verilirken de "ÇED Olumlu" kararında olduğuna benzer bir süreç yürütülerek hem "ÇED Gerekli Değildir" kararı verilen hem de ÇED Olumlu kararı verilen projeler ÇED izleme ve denetim çalışmaları kapsamında denetlenerek kontrol edilmekte, ÇED sürecinde verilen taahhütlerinin ve alınması gereken tedbirlerinin yerine getirilmediği tespit edilen projeler ile ilgili 2872 sayılı Çevre Kanununun 20. maddesi doğrultusunda idari yaptırım kararı uygulanmaktadır.

Ancak, "ÇED Gerekli Değildir" ifadesinden kaynaklı kamuoyu ve sivil toplum kuruluşları nezdindeki çevresel etki değerlendirmesi yapılmadan ve alınması gereken önlemler aldırılmadan faaliyetlere izin verildiği, bu faaliyetlerin ÇED sürecinin dışında tutulduğu ve proje sahiplerinin çevresel açıdan herhangi bir sorumluluklarının olmadığı anlam yanılsamasının önüne geçilmesi amacıyla ÇED Yönetmeliği Ek-2 Listesi kapsamında incelenip değerlendirilerek faaliyet göstermesinde çevresel açıdan sakınca görülmeyen projeler için yönetmelikte yer verilen "ÇED Gerekli Değildir" tanımının kaldırılarak ÇED Yönetmeliğinin hem Ek-1 hem de Ek-2 Listesi kapsamındaki başvurular için; yapılan inceleme ve değerlendirme sonucunda faaliyet göstermesinde çevresel açıdan sakınca görülmeyen projeler için verilecek kararın "ÇED Olumlu" kararı şeklinde müşterek bir tanımla birleştirilmesine yönelik olarak 7554 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 2872 sayılı Çevre Kanunu Madde 10 – (Değişik: 26/4/2006-5491/7 md.) "*Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı veya Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararı alınmadıkça bu*

projelerle ilgili onay, izin, teşvik, yapı ve maddesi kullanım ruhsatı verilemez; proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edilemez." hükmünde yer verilen '**veya Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir kararı'** ibaresi çıkarılmak suretiyle değişiklik yapılmış, yapılan değişiklik 24.07.2025 tarihli ve 32965 sayılı resmi gazete ile yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu minvalde; bilhassa 7554 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 2872 sayılı Çevre Kanununda yapılan değişiklik doğrultusunda yönetmelikte yer alan "ÇED Gerekli Değildir" ibarelerinin kaldırılması ve yönetmeliğin "ÇED Olumlu" kararı müşterek tanımına uyumlu hale getirilmesine yönelik düzenlemeler getirilmesi öngörülmüştür.

Bununla birlikte; uygulama sürecinde tespit edilen hata ve belirsizliklerin giderilmesi, uygulanmasında sorun yaşanan hükümlerin iyileştirilmesi teknolojik gelişmeler ve üretim proseslerindeki yenilikler ile ulusal mevzuattaki değişikliklere bağlı olarak yönetmelikte ve ek listelerinde sınırlı düzeyde değişiklikler yapılması amaçlanmaktadır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığından:

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

MADDE 1- 29/07/2022 tarihli ve 31907 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendi yürürlükten kaldırılmış, (h) ve (k) bentlerinde yer alan "gereklidir" ibaresi "raporu hazırlanmalıdır" şeklinde değiştirilmiş, (i) bendi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiş, (ö) bendinde yer alan "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir veya" ibaresi ile (bb) ve (hh) bentlerinde yer alan "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" ibareleri çıkarılmış, (cc) bendinde yer alan "Ek-1'deki listede yer alan" ibaresi "Bu yönetmeliğin 7. ve 24. maddeleri kapsamında ÇED başvuru dosyası Bakanlığa sunulan" şeklinde değiştirilmiş, (ff) bendindeki "Proje ilerleme raporu:" ibaresinden sonra gelmek üzere "ÇED raporu hazırlanarak" ibaresi eklenmiş, (hh) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bentler eklenmiştir.

"i) Çevresel etki değerlendirmesi olumlu kararı: Çevresel etki değerlendirmesi uygulanacak projelere ait çevresel etki değerlendirmesi raporu hakkında Komisyon tarafından yapılan değerlendirmeler dikkate alınarak, projenin çevre üzerindeki muhtemel olumsuz etkilerinin, alınacak önlemler sonucu ilgili mevzuat ve bilimsel esaslara göre kabul edilebilir düzeylerde olduğunun belirlenmesi üzerine projenin gerçekleşmesinde çevre açısından sakınca görülmediğini belirten Bakanlık kararı ile, Ek-2'deki listede yer alan çevresel etkileri ön inceleme ve değerlendirmeye tabi projelere ait proje tanıtım dosyasının incelenmesi ve değerlendirilmesi sonucunda, projenin çevre üzerindeki muhtemel olumsuz etkilerinin, alınacak önlemler sonucunda ilgili mer'i mevzuat ve bilimsel esaslara göre kabul edilebilir düzeyde olduğunun belirlenmesi üzerine, projenin gerçekleşmesinde çevre açısından sakınca görülmediğini belirten Bakanlık kararını,

ii) Devir ve ünvan değişikliği başvuru bedeli: Projenin devri ve ünvan değişikliği başvuruları ile ilgili Bakanlıkça belirlenmiş olan ve proje sahibi veya yetkilisi tarafından ödenmesi ve ibrazı gereken tutarı,

jj) Muafiyet: Niteliği, prosesi, türü, üretim yöntemi itibariyle bu Yönetmeliğin Ek-1 ve Ek-2 listelerinde yer alan, ancak işletmeye veya üretime geçtiği tarihte yürürlükte olan Yönetmelikte yer almayan veya Yönetmelik hükümlerine göre kazanılmış kanuni hakları sebebiyle bu Yönetmelik hükümlerinin uygulanmasından muaf olan projeleri,

kk) Özel işleme tabi atık: Atık yönetimi uygulamaları kapsamında özel yönetimi olan atık elektrikli ve elektronik eşyalar, atık pil ve akümülatörler, ömrünü tamamlamış araçlar, ömrünü tamamlamış lastikler, atık yağlar ve bitkisel atık yağlar,

ll) Proje revizyon başvuru bedeli: ÇED proje alanı sınırları içerisinde, kapasite artışı olmaksızın ana ve/veya yardımcı ünitelerinde revizyon planlanan projelerin başvurusu ile ilgili Bakanlıkça belirlenmiş olan ve proje sahibi veya yetkilisi tarafından ödenmesi ve ibrazı gereken tutarı,

mm) Tehlikeli kimyasal: Patlayıcı, oksitleyici, çok kolay alevlenir, kolay alevlenir, alevlenir, çok toksik, toksik, zararlı, aşındırıcı, tahriş edici, alerjik, kanserojen, mutajen, üreme için toksik ve çevre için tehlikeli özelliklerden bir veya birkaçına sahip madde ve müstahzarları,"

MADDE 2- Aynı Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiş, ikinci fıkrasında yer alan "karar (ÇED Olumlu/ÇED Gerekli Değildir)" ibaresi "ÇED olumlu kararı" şeklinde değiştirilmiştir.

“(1) Bu Yönetmeliğe tabi projeler hakkında "ÇED Olumlu", "ÇED Olumsuz", "ÇED Raporu Hazırlanmalıdır" kararlarını verme yetkisi Bakanlığa aittir. Ancak Bakanlık gerekli gördüğü durumlarda Ek-2 listesinde yer alan projeler için "ÇED Olumlu" ve/veya "ÇED Raporu Hazırlanmalıdır" kararlarının verilmesi konusundaki yetkisini, sınırlarını belirleyerek il müdürlüğüne devredebilir.”

MADDE 3- Aynı Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasından “veya "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" kararı” ibaresi çıkarılmıştır.

MADDE 4- Aynı Yönetmeliğin 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “ÇED Gereklidir” ibaresi “ÇED Raporu Hazırlanmalıdır” şeklinde değiştirilmiş, (c) bendinde yer alan “kanunen” ibaresi çıkarılmıştır.

MADDE 5- Aynı Yönetmeliğin 8 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “1 ay” ibaresi “30 takvim günü” şeklinde değiştirilmiş, aynı fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Eksikliklerin tamamlanması için verilen 30 takvim günlük süre Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşların kullanacağı toplam süreyi ifade eder.”

MADDE 6- Aynı Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “proje sahibi” ibaresinden sonra gelmek üzere “ya da yetkili temsilcisinin” ibaresi eklenmiş, aynı fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Toplantı, Bakanlık ve il müdürlüğü tarafından internet sayfasında ilan edilir. Ayrıca il müdürlüğü tarafından projeden en çok etkilenmesi beklenen yerlerde gerekli yazışmalar yapılarak askıda ilan veya anons yoluyla da halka duyurulur. Toplantıya Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar ile proje sahibi ya da yetkili temsilcisinin katılımının olmaması durumunda toplantı bir defaya mahsus ertelenir ve Bakanlıkça belirlenen yeni bir tarihte toplantı düzenlenir. Yeni tarihte düzenlenen toplantıya Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar ile proje sahibi ya da yetkili temsilcisinin ikinci defa katılımının olmaması durumunda ÇED süreci sonlandırılır.”

MADDE 7- Aynı Yönetmeliğin 10 uncu maddesinin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(2) ÇED raporu özel formatı, Bakanlık tarafından format için komisyon üyelerine yazılı olarak bildirilen son görüş verme tarihinden itibaren 30 takvim günü içerisinde Çevrimiçi ÇED süreci yönetim sistemine yüklenir. Özel format bedeli, bedelin yatırıldığı tarihteki güncel özel format bedeline göre yatırılır. Son görüş verme tarihinden itibaren 30 takvim günü içerisinde özel format bedeli yatırılmaz ise ÇED süreci sonlandırılır.

(3) Format bedelinin Çevrimiçi ÇED süreci yönetim sistemine yüklenmesinden sonra, Bakanlıkça 7 iş günü içerisinde özel format verilir.

(4) Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar özel formatın veriliş tarihinden itibaren 1 yıl içerisinde ÇED raporunu Bakanlığa sunmakla yükümlüdür. 1 yıllık süre bitmeden talep edilmesi halinde bir defaya mahsus en fazla 180 takvim günü ek süre verilebilir. Belirtilen süreler içerisinde ÇED raporu sunulmaz ise ÇED süreci sonlandırılır.”

MADDE 8- Aynı Yönetmeliğin 11 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “yetkili müşavir firmaların” ibaresi “Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşların” şeklinde değiştirilmiş, ikinci fıkrasında yer alan “inceleme ve değerlendirme komisyonu” ibaresi “komisyon” şeklinde değiştirilmiş, üçüncü fıkrasında yer alan “ayrıca” ibaresinden sonra gelmek üzere “il müdürlüğü tarafından” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 9- Aynı Yönetmeliğin 12 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “inceleme ve değerlendirme komisyonu” ibaresi “komisyon” şeklinde değiştirilmiş, üçüncü ve sekizinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, dokuzuncu fıkrasında yer alan “sunmasından sonra;”

ibaresinden sonra gelmek üzere “toplantı tarihini ve yerini belirten bir yazı ile” ibaresi eklenmiş, onuncu fıkrasının (a) bendinde yer alan “3 ay” ibaresi “90 takvim günü” şeklinde değiştirilmiştir.

“(3) Proje sahibi ya da yetkili temsilcisi ile Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar, komisyon üyelerini bilgilendirmek için toplantılarda hazır bulunurlar. Proje sahibi ya da yetkili temsilcisi ile Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşların hazır bulunmaması durumunda toplantı bir defaya mahsus ertelenir ve Bakanlıkça belirlenen yeni bir tarihte toplantı düzenlenir. Yeni tarihte düzenlenen toplantıya proje sahibi ya da yetkili temsilcisi ile Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşların ikinci defa hazır bulunmaması durumunda ÇED süreci sonlandırılır. Gerekli hallerde komisyon toplantıları elektronik ortamda video konferans ve benzeri yöntemle de yapılabilir. Toplantının düzenlenme şekli komisyon üyelerine gönderilen davet yazısında belirtilir.

(8) Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar süreci durdurulan projelerde 180 takvim günü içerisinde eksiklikleri tamamlamak veya gerekli düzeltmeleri yapmakla yükümlüdür. Belirtilen süre içerisinde ÇED raporu sunulmaz ise ÇED süreci sonlandırılır.”

MADDE 10- Aynı Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(1) Komisyon tarafından incelenerek son şekli verilen ÇED raporu, Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar tarafından inceleme ve değerlendirme toplantılarının sona erdirilmesinden sonraki 10 takvim günü içinde Bakanlığa sunulur. Sunulmaması durumunda ÇED süreci sonlandırılır.

(2) Sunulan raporda eksiklik tespit edilmesi durumunda rapor iade edilir. İade edilen rapordaki eksikliklerin iade tarihinden itibaren 60 takvim günü içerisinde tamamlanmaması halinde ÇED süreci sonlandırılır. Son şekli verilen ÇED raporunun tamamlanması için verilen 60 takvim günlük süre Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşların kullanacağı toplam süreyi ifade eder.”

MADDE 11- Aynı Yönetmeliğin 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının son cümlesinden önce gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş, üçüncü fıkrasının sonuna aşağıdaki cümle eklenmiş, altıncı fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Belirtilen belgelerin tamamlanması için verilen 5 iş günlük süre Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşların kullanacağı toplam süreyi ifade eder.

“ÇED Olumlu” kararı verilen projelerde, ilgili kurum/kuruluşların da kendi mevzuatı kapsamında izin işlemleri ile izleme ve denetim faaliyetlerini gerçekleştirme sorumluluğu bulunmakta olup komisyon üyesi kurum/kuruluş görüşlerindeki hususlara/taahhütlere aykırı işlem yapıldığının ilgili kurum/kuruluş tarafından Bakanlığımıza veya ilgili il müdürlüğüne bildirilmesi halinde Çevre Kanununun ilgili hükümlerine göre ayrıca işlem tesis edilir.

(7) Yatırıma başlanılmış olan projeler için verilen ÇED olumlu kararları, proje sahibinin talebi ve Bakanlık/il müdürlüğü tarafından yapılacak yerinde incelemeye müteakip uygun görülmesi halinde geçersiz sayılır. Bu şekilde geçersiz sayılan kararlar Bakanlık ve il müdürlüğü tarafından internet sayfasında ilan edilir.”

MADDE 12- Aynı Yönetmeliğin 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “kanunen” ibaresi çıkarılmıştır.

MADDE 13- Aynı Yönetmeliğin 16 ncı maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “6 ay” ibaresi “180 takvim günü” şeklinde, beşinci fıkrasında yer alan “6 aylık süre yetkili müşavir firmaların” ibaresi “180 takvim günlük süre Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşların” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 14- Aynı Yönetmeliğin 17 nci maddesi başlığı ile beraber aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiş, dördüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"**Çevresel etkileri ön inceleme ve değerlendirmeye tabi projeler için ÇED olumlu veya ÇED raporu hazırlanmalıdır kararı**

MADDE 17- (1) Bakanlık, inceleme değerlendirme süreci tamamlanarak karar aşamasına geçilen proje hakkında 5 iş günü içinde "ÇED Olumlu" veya "ÇED Raporu Hazırlanmalıdır" kararını verir. Verilen karar il müdürlüğüne, görüş alınan kurum/kuruluşlara, proje sahibine ve Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlara bildirilir. Bu karar il müdürlüğü tarafından internet sitesinde süresiz ve askıda 30 takvim günü ilan edilerek halka duyurulur.

(2) "ÇED Olumlu" kararı verilen proje için 5 yıl içinde mücbir sebep bulunmaksızın yatırıma başlanmaması durumunda "ÇED Olumlu" kararı geçersiz sayılır.

(3) Yatırıma başlanılmamış olan projeler için verilen ÇED kararları, proje sahibinin talebi ve talebin Bakanlık tarafından uygun görülmesi halinde geçersiz sayılır. Bu şekilde geçersiz sayılan kararlar Bakanlık ve il müdürlüğü tarafından internet sayfasında ilan edilir.

(4) "ÇED Raporu Hazırlanmalıdır" kararı verilen projeler için ÇED başvuru dosyası hazırlanarak Bakanlığa başvuru yapılması gerekmektedir. Ancak, "ÇED Raporu Hazırlanmalıdır" kararına esas şartların değişmesi halinde, 15 inci madde hükümlerine göre yeniden başvuru yapılabilir.

(5) Yatırıma başlanılmış olan projeler için verilen ÇED olumlu kararları, proje sahibinin talebi ve Bakanlık/il müdürlüğü tarafından yapılacak yerinde incelemeye müteakip uygun görülmesi halinde geçersiz sayılır. Bu şekilde geçersiz sayılan kararlar Bakanlık ve il müdürlüğü tarafından internet sayfasında ilan edilir."

MADDE 15- Aynı Yönetmeliğin 18 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiş, üçüncü fıkrasında yer alan ""ÇED Olumlu" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararını" ibaresi "ÇED kararını" şeklinde yeniden düzenlenmiş, dördüncü fıkrasına "ÇED Olumlu" ibaresinden önce gelmek üzere "ÇED raporu hazırlanarak" ibaresi eklenmiştir.

"(1) Bakanlık, ÇED kararı verilen projelerle ilgili olarak, ÇED kararına esas nihai ÇED raporunda veya proje tanıtım dosyasında taahhüt edilen hususların yerine getirilip getirilmediğini izler, kontrol eder ve denetler. Bakanlık, proje ilerleme raporlarında belirtilen iş ve işlemlerin doğruluğunu kontrol eder."

MADDE 16- Aynı Yönetmeliğin 19 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiş, (b) bendinde yer alan ""ÇED Olumlu" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararı" ibareleri "ÇED kararı" şeklinde yeniden düzenlenmiştir.

"a) Çevresel Etki Değerlendirmesi Uygulanacak Projeler kapsamında yer alan ve "ÇED Olumlu" kararı alınmadan başlanan faaliyetler Bakanlıkça veya Bakanlığın yazılı talimatı ile doğrudan il müdürlüğü tarafından, Çevresel Etkileri Ön İnceleme ve Değerlendirmeye Tabi Projeler kapsamında yer alan ve "ÇED Olumlu" kararı alınmadan başlanan faaliyetler ise mahallin en büyük mülki amiri tarafından süre verilmeksizin durdurulur. "ÇED Olumlu" kararı alınmadıkça yatırıma ilişkin durdurma kararı kaldırılmaz. "ÇED Olumlu" kararı alınmaz ise, yatırımcı faaliyet alanını eski haline getirmekle yükümlüdür. 2872 sayılı Çevre Kanununun ilgili hükümlerine göre işlem tesis edilir."

MADDE 17- Aynı Yönetmeliğin 20 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan ""ÇED Olumlu" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararı" ibareleri "ÇED kararı" şeklinde yeniden düzenlenmiştir.

MADDE 18- Aynı Yönetmeliğin 21 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiş, üçüncü fıkrasına "Proje sahibi" ibaresinden sonra gelmek üzere

“ve ünvan” ibaresi eklenmiş, üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(1) Proje sahibinin herhangi bir nedenle değişmesi durumunda; projenin yeni sahibi, projenin devrine konu bilgi ve belgeleri (noter onaylı devir sözleşmesi, tapu senedi, ilgili idaresince onaylı icra/ihale sonuç belgeleri ve benzeri), nihai ÇED raporu/proje tanıtım dosyası ve eklerinin proje sahibinin taahhüdü altında olduğunu belirten taahhütnamesini ve taahhüdü imzalayan yetkilinin noter onaylı imza sirküleri ile ticari sicil gazetesini 180 takvim günü içerisinde ilgili il müdürlüğüne sunmakla yükümlüdür. Devir tarihinden itibaren projenin önceki sahibinin taahhüt ve yükümlülükleri başka bir işleme gerek kalmaksızın projenin yeni sahibi tarafından üstlenilmiş sayılır.

(2) Proje sahibine ait ünvanın değişmesi durumunda; ünvan değişikliği ile ilgili bilgi ve belgelerin (ticari sicil gazetesi ve benzeri) tasdikli sureti ile beraber yeni ünvan kapsamında yeniden düzenlenen taahhütname ve imza sirkülerinin 180 takvim günü içerisinde ilgili il müdürlüğüne sunulması gerekmekte olup, projeye ait tüm taahhüt ve yükümlülükler ünvan değişikliği tarihinden itibaren başka bir işleme gerek kalmaksızın üstlenilmiş sayılır.

(4) Proje sahibi ve ünvan değişikliği başvuruları sırasında, devir ve ünvan değişikliği başvuru bedelinin ödendiğine dair dekontun sunulması gerekmektedir.”

MADDE 19- Aynı Yönetmeliğin 24 üncü maddesine (e) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“f) Onaylı planlarda kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi, turizm merkezi, turizm tesis alanı olarak belirlenen alanlar ile belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde kentsel yapı yoğunluğu fazla olan il ya da ilçe merkezlerinde yer alan mevcut turizm tesislerindeki kapasite artışlarına ilişkin projeler.

g) ÇED kararı verilmiş olan ve karara esas ÇED proje alanı sınırları içerisinde, proje revizyon başvuru bedelinin ödenmesi mukabilinde kapasite artışı olmaksızın ana ve/veya yardımcı ünitelerinde revizyon planlanan projeler.”

MADDE 20- Aynı Yönetmeliğin 28 inci maddesinde yer alan “yapılabilir” ibaresi “yapabilir” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 21- Aynı Yönetmeliğin geçici 1 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) 7/2/1993 tarihli ve 21489 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan mülga Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin yayımı tarihinden 19/7/2025 tarihli ve 7554 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 1 inci maddesinin yürürlük tarihine kadar Çevresel Etki Değerlendirme Yönetmeliğinin Ek-2 listesi kapsamında ÇED kararı verilmiş olup geçerliliği devam eden projelere, çevresel etkileri ön inceleme ve değerlendirmeye tabi projeler için bu Yönetmelikte getirilen düzenleme hükümleri uygulanır.”

MADDE 22- Aynı Yönetmeliğin Ek-1 listesinin 1 inci maddesinin (b) bendinde yer alan “500 ton/gün” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 23- Aynı Yönetmeliğin Ek-1 listesinin 9 uncu maddesinin (a), (b) ve (c) bentleri aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiş, (c) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiştir.

“a) Demiryolu hatları (10 km altı bağlantı, iltisak hatları hariç)

b) Mevcut demiryolu güzergâhı korunarak hat sayısının 50 km ve üstü çoğaltılması,

c) Havaalanları/havalimanları,

ç) Otoyollar ve devlet karayolları ile 10 km ve üzeri olacak şekilde; otoyollar ve devlet karayollarına şerit eklenmesi ve/veya güzergâhının değiştirilmesi,”

MADDE 24- Aynı Yönetmeliğin Ek-1 listesinin 10 uncu maddesinin (b), (c), (ç), (d) ve (e) bentleri aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiş, (e) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bentler eklenmiştir.

"b) Ticari amaçlı liman, iskele, rıhtım, dolfenler (güneşlenme, sportif amaçlı iskeleler hariç),

c) Ticari amaçlı liman, iskele, rıhtım ve dolfenlerde yapılacak boyut artışları ve/veya dip taramaları,

ç) Tersaneler ve/veya tersanelere yüzer havuz ilavesi,

d) Tersanelerde yer alan kıyı yapılarındaki boyut artışları ve/veya dip taramaları,

e) 24 metre ve üzeri yat/tekne tadilat, imalat, bakım ve onarım ve/veya çekek hizmetlerinden birini veya birkaçını yapan tesisler,

f) Yat limanları,

g) 200.000 m^3 ve üzeri dip tarama projeleri,"

MADDE 25- Aynı Yönetmeliğin Ek-1 listesinin 11 inci maddesinin (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"b) Tehlikeli ve/veya özel işleme tabi atıkların yakıldığı (oksitlenme yoluyla yakma, piroliz, gazlaştırma, plazma vb. termal işlemler), kimyasal ve/veya biyolojik işlemlerden geçirilerek bertarafının yapıldığı tesisler,"

MADDE 26- Aynı Yönetmeliğin Ek-1 listesinin 12 nci maddesinin (c) ve (ç) bentlerinde yer alan "(Biyokütle hariç)" ibaresi çıkarılmıştır.

MADDE 27- Aynı Yönetmeliğin Ek-1 listesinin 15 inci maddesinde yer alan "50.000 m^3/gün" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 28- Aynı Yönetmeliğin Ek-1 listesinin 16 ncı maddesinin (a) ve (b) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"a) Günlük 100 adet ve üzeri büyükbaş ve/veya eşdeğeri küçükbaş hayvan kesiminin yapıldığı tesisler (Her bir kesim eşdeğerleri: 1 baş sığır, 1 baş deve, 2 baş deve kuşu, 4 baş domuz, 8 baş koyun, 10 baş keçi, 130 baş tavşan),

b) Günlük 60.000 adet ve üzeri tavuk ve eşdeğeri kanatlı hayvan kesiminin yapıldığı tesisler (1 adet hindi = 7 adet tavuk, 1 adet kaz=3 adet tavuk, 1 adet ördek=2 adet tavuk, 1 tavuk=7 bıldırcın eşdeğeri esas alınmalıdır.),"

MADDE 29- Aynı Yönetmeliğin Ek-1 listesinin 16 ncı maddesinin (a) ve (d) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"a) 5.000 baş ve üzeri büyükbaş vb. yetiştirme tesisleri (1 baş sığır= 1 deve, 1 baş sığır= 1 at, 1 baş sığır= 1 eşek),

d) Bir üretim periyodunda 60.000 adet ve üzeri tavuk (civciv, damızlık, piliç, vb. dâhil) veya eşdeğer kanatlı yetiştirme tesisleri (1 adet hindi = 7 adet tavuk, 1 adet kaz=3 adet tavuk,1 adet ördek=2 adet tavuk, 1 tavuk= 7 bıldırcın esas alınmalıdır),"

MADDE 30- Aynı Yönetmeliğin Ek-1 listesinin 26 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"26- 500 ton/gün ham petrol ve üzeri, 500.000 m^3/gün ve üzeri doğal gaz veya kaya gazının çıkarılması,"

MADDE 31- Aynı Yönetmeliğin Ek-1 listesinin 27 inci maddesinde yer alan "uzun" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 32- Aynı Yönetmeliğin Ek-1 listesinin 29 uncu maddesinde yer alan "kimyasal" ibaresinden önce gelmek üzere "tehlikeli" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 33- Aynı Yönetmeliğin Ek-1 listesinin 37 inci maddesinde yer alan "ve benzeri" ibaresinden önce gelmek üzere "cam mozaik" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 34- Aynı Yönetmeliğin Ek-1 listesinin 43 üncü maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"43- Güneş enerji santralleri;

a) Proje alanı 25 hektar ve üzerinde olan arazi güneş enerji santralleri (çatı ve cephe sistemleri hariç),

b) Proje alanı 2 hektar ve üzerinde olan yüzer güneş enerji santralleri,"

MADDE 35- Aynı Yönetmeliğin 10 uncu maddesinin (d) bendi Ek-1 listesine 46 ncı madde olarak aşağıdaki şekilde eklenmiştir.

"46- Gemi söküm ve/veya gemi geri dönüşümü tesisleri,"

MADDE 36- Aynı Yönetmeliğin Ek-1 listesine 46 ncı maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

"47- 50.000 m3/yıl ve üzeri alkollü içecek üretimi,

48- 25.000 ton/yıl ve üzeri salça, ketçap, mayonez vb. sos üretimi yapılan tesisler,

49- 10.000 ton/yıl ve üzeri su ürünleri işleme tesisleri,

50- Rendering tesisleri,

51- İşleme kapasitesi 25.000 litre/gün ve üzeri peynir altı suyu işleme tesisleri

52- Üretim kapasitesi 100 ton/gün ve üzeri çikolata, çikolatalı ürün, kakao likörü, kakao tozu, kakao yağı gibi kakaolu ürün üretimi yapan tesisler,

53- Balık unu ve balık yağı işletmeleri,

54- 100 ton/gün ve üzeri hayvansal ürünlerin işlendiği (et, sakatat vb.) tesisler. (Su ürünleri hariç)"

MADDE 37- Aynı Yönetmeliğin Ek-2 listesinin 3 üncü maddesinde yer alan "kimyasal" ibaresinden önce gelmek üzere "tehlikeli" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 38- Aynı Yönetmeliğin Ek-2 listesinin 4 üncü maddesinde yer alan "elastomer" ibaresinden önce gelmek üzere "Günlük kapasitesi 1 ton ve üzeri" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 39- Aynı Yönetmeliğin Ek-2 listesinin 5 inci maddesinin (b) bendinde yer alan "solar kurutma" ibaresinden önce gelmek üzere "tehlikesiz atıkların" ibaresi eklenmiş, (ç) ve (e) bentleri aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiş, (d) ve (e) bentlerinde yer alan "(Biyokütle hariç)" ibaresi çıkarılmıştır.

"ç) Tehlikeli atık ara depolama tesisleri,

e) 1-100 ton arasında tehlikesiz atıkların ve/veya belediye atıklarının geri kazanıldığı ve/veya biyobozunur atık işleme (mekanik ayırma, biyokurutma, biyometanizasyon, kompost) tesisleri,"

MADDE 40- Aynı Yönetmeliğin Ek-2 listesinin 6 ncı maddesinin (b) bendinin sonuna aşağıdaki ibare eklenmiştir.

"(proses kaynaklı atığı ve/veya yan ürünü olmayan sadece karışım yapan tesisler bu kapsamın dışındadır),"

MADDE 41- Aynı Yönetmeliğin Ek-2 listesinin 10 uncu maddesinin (a) bendinde yer alan "kasar" ibaresinden sonra gelmek üzere "(haşıl sökme, ağartma, merserizasyon, kostikleme vb.)" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 42- Aynı Yönetmeliğin Ek-2 listesinin 11 inci maddesinde yer alan "ve benzeri" ibaresinden önce gelmek üzere "cam mozaik" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 43- Aynı Yönetmeliğin Ek-2 listesinin 12 inci maddesinin (c) bendi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"c) Hammadde kapasitesi 150.000 m2/yıl ve üzerinde olan ve hammadde olarak ağaç ve/veya ağaç ürünleri kullanarak mobilya ve/veya ürünleri üreten tesisler,"

MADDE 44- Aynı Yönetmeliğin Ek-2 listesinin 16 ncı maddesinin sonunda yer alan "(montaj yapılan tesisler hariç)" ibaresi çıkarılmıştır.

MADDE 45- Aynı Yönetmeliğin Ek-2 listesinin 21 inci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"21- Öğütme tesisleri;

a) Klinker öğütme tesisleri,

b) Mikronize öğütme tesisleri (5 ton/gün ve üzeri),"

MADDE 46- Aynı Yönetmeliğin Ek-2 listesinin 26 ncı maddesinin (g) bendinde yer alan "5.000 litre/yıl" ibaresi "5 m^3/yıl" olarak değiştirilmiş, (ğ) bendinde yer alan "doğal mineralli" ibaresinden önce gelmek üzere "aromasız" ibaresi eklenmiş, (h) bendinde yer alan "üretilen" ibaresi "ketçap, mayonez vb. sos üretimi yapılan" olarak değiştirilmiş, (s) ve (ş) bentlerinde yer alan "50 ton/yıl" ibareleri "5 ton/gün" olarak değiştirilmiş, (i), (n), (o) ve (p) bentleri aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiş, (u) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

"i) 30 ton/yıl ve üzeri su ürünleri işleme tesisleri,

n) Günlük 20 adet ve üzeri büyükbaş ve/veya eşdeğeri küçükbaş hayvan kesiminin yapıldığı tesisler (Her bir kesim eşdeğerleri: 1 baş sığır, 1 baş deve, 2 baş deve kuşu, 4 baş domuz, 8 baş koyun, 10 baş keçi, 130 baş tavşan),

o) Günlük 1.000 adet ve üzeri tavuk ve eşdeğeri diğer kanatlı hayvanların kesiminin yapıldığı tesisler (1 adet hindi = 7 adet tavuk, 1 adet kaz=3 adet tavuk, 1 adet ördek=2 adet tavuk, 1 adet tavuk= 7 adet bıldırcın eşdeğeri esas alınmalıdır.),

p) 10 ton/gün ve üzeri hayvansal ürünlerin işlendiği (et, sakatat vb.) tesisler (Su ürünleri hariç),"

MADDE 47- Aynı Yönetmeliğin Ek-2 listesinin 27 inci maddesinin (a) ve (ç) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"a) 500 baş ve üzeri büyükbaş ve vb. yetiştirme tesisleri (1 baş sığır= 1 baş deve, 1 baş sığır= 1 baş at, 1 baş sığır= 1 baş eşek),

ç) Bir üretim periyodunda 20.000 adet ve üzeri tavuk (civciv, damızlık, piliç, vb. dâhil) veya eşdeğer kanatlı yetiştirme tesisleri (1 adet hindi = 7 adet tavuk, 1 adet kaz=3 adet tavuk, 1 adet ördek=2 adet tavuk, 1 adet tavuk= 7 adet bıldırcın esas alınmalıdır),"

MADDE 48- Aynı Yönetmeliğin Ek-2 listesinin 28 inci maddesinin (a), (d), (f), (g), (ğ) ve (h) bentleri aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiş, (ı) ve (i) bentleri yürürlükten kaldırılmıştır.

"a) Balıkçı barınakları, römorkör barınakları, feribot iskeleleri, kapak atma rampası ve yolcu taşıma vapuru, deniz otobüsü, gezi teknelerinin yanaştığı bağlandığı yerler,

d) İl yolları ve çevre yolları ile mevcut il yollarına ve/veya çevre yollarına sürekli uzunluğu 10 km ve üzeri olacak şekilde şerit eklenmesi ve/veya güzergâhın değiştirilmesi,

f) Demiryollarında sürekli uzunluğu 10-50 km arasında güzergâh değiştirilmesi ve/veya hat sayısının çoğaltılması,

g) Ek-1 listesinde belirtilen alanlar dışında, 200.000 m^3 altı dip taraması projeleri,

ğ) 5 m üzerinde ve 24 m altında (alt ve üst sınır dâhil) yat/tekne tadilat, imalat, çekek, bakım ve onarım hizmetlerinden birini veya birkaçını yapan tesisler,

h) Yat/tekne yanaşma/bağlanma yerleri (iskele, rıhtım, dolfen, şamandıralar vb.),"

MADDE 49- Aynı Yönetmeliğin Ek-2 listesinin 41 inci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"41- Güneş enerji santralleri;

a) Proje alanı 7,5 hektar ve üzerinde olan arazi güneş enerji santralleri (çatı ve cephe sistemleri hariç),

b) Proje alanı 2 hektara kadar olan yüzer güneş enerji santralleri,"

MADDE 50- Aynı Yönetmeliğin Ek-2 listesinin 45 inci maddesinin (c), (ç) ve (g) bentleri aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"c) Karbondioksit ve diğer gazların çıkarılması,

ç) Petrol, doğalgaz ve kayagazının çıkarılması (Ek-1'de yer almayanlar),

g) Petrol, doğalgaz, kayagazı ve jeotermal kaynak arama projeleri (Sismik, elektrik, manyetik, elektromanyetik, jeofizik vb. yöntemle yapılan aramalar hariç),"

MADDE 51- Aynı Yönetmeliğin Ek-2 listesinin 47 nci maddesinde yer alan "kömür" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve diğer katı yakıtların" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 52- Aynı Yönetmeliğin Ek-2 listesinin 51 inci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"51- Atık su arıtma projeleri;

a) Kapasitesi 30.000 - 50.000 m3/gün arası olan atık su arıtma tesisleri,

b) Derin deniz deşarjı projeleri,"

MADDE 53- Aynı Yönetmeliğin Ek-2 listesinin 56 ncı ve 57 nci maddeleri aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"56-Kültür Balıkçılığı projeleri dışında kalan (her türlü yapay ve doğal su ortamında yapılan) su ürünleri (kabuklu, yumuşakça, eklembacaklı, amfibi vb.) yetiştiriciliği projeleri (tıbbi ve kozmetik amaçlı üretilenler hariç),

57- 1 adet türbin ve üzeri rüzgâr enerji santralleri,"

MADDE 54- Aynı Yönetmeliğin ekinde yer alan Ek-3 ekteki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 55- Aynı Yönetmeliğin ekinde yer alan Ek-4 ekteki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 56- Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 57- Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı yürütür.

Ekler:

EK-3

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ GENEL FORMATI

Başlık Sayfası:
Proje Sahibinin Adı:
Adresi:
Telefon, GSM ve Faks Numarası:
e-posta:
Projenin Adı:
Proje Bedeli:
Proje İçin Seçilen Yerin Açık Adresi (İli, İlçesi, Mevki):
Projenin ÇED Yönetmeliği Kapsamındaki Yeri (Sektör, Alt Sektör):
Projenin Ana NACE Kodu:
Projenin İlgili Faaliyetlerinin NACE Kodları:
Raporu Hazırlayan Çalışma Grubunun / Kuruluşun Adı:
Adresi:
Telefon ve Faks Numaraları:
Başvuru Dosyasının Sunum Tarihi:
İçindekiler Listesi:
Projenin Teknik Olmayan Özeti:

Bölüm I: Projenin Tanımı ve Özelikleri
a) Proje konusu yatırımın tanımı, özellikleri, bedeli, ömrü, hizmet maksatları, önem ve gerekliliği.
b) Projenin yer ve teknoloji alternatifleri, proje için seçilen yerin koordinatları.
Bölüm II: Proje Yeri ve Etki Alanının Mevcut Çevresel Özellikleri
Proje alanının ve önerilen proje nedeniyle etkilenmesi muhtemel olan çevrenin; nüfus, fauna, flora, jeolojik ve hidrojeolojik özellikler, doğal afet durumu, toprak, su, hava, atmosferik koşullar, iklimsel faktörler, mülkiyet durumu, kültür varlığı ve sit özellikleri, peyzaj özellikleri, arazi kullanım durumu, hassasiyet derecesi, tarihi çevreler ve sit bölgelerini etkileyecek su tabanı değişiklikleri (Ek-5'deki Duyarlı Yöreler Listesi de dikkate alınarak) benzeri özellikleri.

Bölüm III: Projenin İnşaat ve İşletme Aşamasında Çevresel Etkileri ve Alınacak Önlemler
Projenin;
a) Çevreyi etkileyebilecek olası sorunların belirlenmesi, kirleticilerin miktarı, alıcı ortamla etkileşimi, kümülatif etkilerin belirlenmesi.
b) Projenin iklim üzerindeki etkisi (sera gazı emisyonlarının niteliği ve büyüklüğü) ve projenin iklim değişikliğinden nasıl etkileneceği.
c) İklim değişikliğine bağlı projeyle ilgili afet veya kaza riski.
ç) Projenin çevreye olabilecek olumsuz etkilerinin azaltılması için alınacak önlemler.

Bölüm IV: Kümülatif Çevresel Etki Değerlendirme

Bölüm V: Çevresel ve Sosyal Eylem Planı

V-1: Çevre İzleme Planı.
V-2: Sürdürülebilirlik Planı (Sıfır Atık Planı, Trafik Yönetim Planı, Sera Gazı Azaltım Planı, Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı vb.).

Bölüm VI Halkın Bilgilendirilmesi ve Sürece Katılımı ile Paydaş Katılım Planı

a) Projeden etkilenmesi muhtemel ilgili halkın belirlenmesi ve halkın görüşlerinin çevresel etki değerlendirmesi çalışmasına yansıtılması için önerilen yöntemler.
b) Görüşlerine başvurulması öngörülen diğer taraflar.
c) Paydaş Katılım Planı.

Bölüm VII Notlar, Kaynaklar ve Ekler

1-Çevresel Etki Değerlendirmesi Başvuru Dosyası hazırlanmasında kullanılan bilgi ve belgeler ile raporda kullanılan tekniklerden rapor metninde sunulamayan belgeler.
2-Proje için seçilen yerin koordinatları.
3-Proje için belirlenen yer ve alternatiflerinin varsa; çevre düzeni, nazım, uygulama imar planı, vaziyet planı veya plan değişikliği teklifleri.
4-Faaliyet alanında Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluş tarafından yer incelemesi yapıldığını gösterir tutanak.
5-Proje ile ilgili olarak daha önceden ilgili kurumlardan alınmış belgeler.
6-Vekâletname, İmza Sirküleri ve Ticari Sicil Gazetesi.

EK- 4

PROJE TANITIM DOSYASI GENEL FORMATI

Başlık Sayfası:
Proje Sahibinin Adı:
Adresi:
Telefon, GSM ve Faks Numarası:
e-posta:
Projenin Adı:
Proje Bedeli:
Proje İçin Seçilen Yerin Açık Adresi (İli, İlçesi, Mevki):
Projenin ÇED Yönetmeliği Kapsamındaki Yeri (Sektör, Alt Sektör):
Projenin Ana NACE Kodu:
Projenin İlgili Faaliyetlerinin NACE Kodları:
Raporu Hazırlayan Çalışma Grubunun /Kuruluşun Adı:
Adresi:
Telefon ve Faks Numaraları:
Proje Tanıtım Dosyasının Sunum Tarihi:
İçindekiler listesi:

Projenin Teknik Olmayan Özeti:

Bölüm I: Projenin Özellikleri:

a) Projenin ve yerin alternatifleri (proje teknolojisinin ve proje alanının seçilme nedenleri).

b) Projenin iş akım şeması, kapasitesi, kapladığı alan, yatırım bedeli, teknolojisi, çalışacak personel sayısı.

c) Doğal kaynakların kullanımı (arazi kullanımı, su kullanımı, kullanılan enerji türü vb.).

ç) Projenin inşaat ve işletme aşamasında oluşan her türlü atığın özelliği (cinsi, türü, miktarı vb.) bertarafı ve geri kazanımına yönelik değerlendirmeler.

d) Kullanılan teknoloji ve malzemelerden kaynaklanabilecek kaza riski.

Bölüm II: Proje Yeri ve Etki Alanının Mevcut Çevresel Özellikleri:

a) Mevcut arazi kullanımı ve kalitesi (tarım alanı, orman alanı, planlı alan, su yüzeyi ve benzeri).

b) Ek-5'deki Duyarlı Yöreler Listesi dikkate alınarak korunması gereken alanlar.

Bölüm III: Projenin İnşaat ve İşletme Aşamasında Çevresel Etkileri, Öncelikli Etkilerin Belirlenmesi ve Alınacak Önlemler

Bölüm IV: Kümülatif Etki Değerlendirme

Bölüm V: Çevresel ve Sosyal Eylem Planı

V-1: Çevre İzleme Planı.

V-2: Sürdürülebilirlik Planı (Sıfır Atık Planı, Trafik Yönetim Planı, Sera Gazı Azaltım Planı, Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı vb.).

Bölüm VI:

Notlar ve Kaynaklar ve Ekler:

1- Proje için seçilen yerin koordinatları,

2-Proje alanı ve yakın çevresinin mevcut arazi kullanımını değerlendirmek için; yerleşim alanlarının, ulaşım ağlarının, enerji nakil hatlarının, mevcut tesislerin ve Ek-5'te yer alan Duyarlı Yöreler Listesinde belirtilen diğer alanların (proje alanı ve yakın çevresinde bulunması halinde) yerlerine ilişkin verileri gösterir bilgiler 1/25000 ölçekli hâlihazır harita (çevre düzeni planı, nazım, uygulama imar planı, vaziyet planı veya plan değişikliği teklifleri, topografik harita) üzerine işlenerek kısaca açıklanması, jeoloji haritası ve depremsellik.

3-Vekâletname, İmza Sirküleri ve Ticari Sicil Gazetesi.

4-Proje sahibince onaylı taahhüt yazısı.

5-Başvuru bedelinin ödendiğine dair dekont.

6-Faaliyet alanında Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluş tarafından yer incelemesi yapıldığını gösterir tutanak.

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK TASLAĞI KARŞILAŞTIRMA CETVELİ	
MEVCUT METİN	**TASLAK METİN**
BİRİNCİ BÖLÜM **Başlangıç Hükümleri** **Tanımlar** **MADDE 4-** (1) Bu Yönetmelikte geçen; … ~~ğ) ÇED Gerekli Değildir kararı: Ek-2'deki listede yer alan çevresel etkileri ön inceleme ve değerlendirmeye tabi projelerin, incelenmesi ve değerlendirilmesi sonucunda çevresel etki değerlendirmesi raporu hazırlanması gerekmediğini belirten Bakanlık kararını,~~	**BİRİNCİ BÖLÜM** **Başlangıç Hükümleri** **Tanımlar** **MADDE 4-** (1) Bu Yönetmelikte geçen; … ğ) mülga
h) Çevresel etki değerlendirmesi ~~gereklidir~~ kararı: Ek-2'deki listede yer alan çevresel etkileri ön inceleme ve değerlendirmeye tabi projelerin, incelenmesi ve değerlendirilmesi sonucunda çevresel etki değerlendirmesi raporu hazırlanmasının gerektiğini belirten Bakanlık kararını,	h) Çevresel etki değerlendirmesi raporu hazırlanmalıdır kararı: Ek-2'deki listede yer alan çevresel etkileri ön inceleme ve değerlendirmeye tabi projelerin, incelenmesi ve değerlendirilmesi sonucunda çevresel etki değerlendirmesi raporu hazırlanmasının gerektiğini belirten Bakanlık kararını,
i) Çevresel etki değerlendirmesi olumlu kararı: Çevresel etki değerlendirmesi raporu hakkında Komisyon tarafından yapılan değerlendirmeler dikkate alınarak, projenin çevre üzerindeki muhtemel olumsuz etkilerinin, alınacak önlemler sonucu ilgili mevzuat ve bilimsel esaslara göre kabul edilebilir düzeylerde olduğunun belirlenmesi üzerine projenin gerçekleşmesinde çevre açısından sakınca görülmediğini belirten Bakanlık kararını,	i) Çevresel etki değerlendirmesi olumlu kararı: Çevresel etki değerlendirmesi uygulanacak projelere ait çevresel etki değerlendirmesi raporu hakkında Komisyon tarafından yapılan değerlendirmeler dikkate alınarak, projenin çevre üzerindeki muhtemel olumsuz etkilerinin, alınacak önlemler sonucu ilgili mevzuat ve bilimsel esaslara göre kabul edilebilir düzeylerde olduğunun belirlenmesi üzerine projenin gerçekleşmesinde çevre açısından sakınca görülmediğini belirten Bakanlık kararı ile, Ek-2'deki listede yer alan çevresel etkileri ön inceleme ve değerlendirmeye tabi projelere ait Proje Tanıtım Dosyasının incelenmesi ve değerlendirilmesi sonucunda, projenin çevre üzerindeki muhtemel olumsuz etkilerinin, alınacak önlemler sonucunda ilgili mer'i mevzuat ve bilimsel esaslara göre kabul edilebilir düzeyde olduğunun belirlenmesi üzerine, projenin gerçekleşmesinde çevre açısından sakınca görülmediğini belirten Bakanlık kararını,
k) Çevresel etki değerlendirmesi raporu: Ek-1'deki listede yer alan veya Bakanlıkça "Çevresel Etki Değerlendirmesi ~~Gereklidir~~" kararı verilen bir proje için belirlenen özel formata göre hazırlanacak raporu,	k) Çevresel etki değerlendirmesi raporu: Ek-1'deki listede yer alan veya Bakanlıkça "Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu Hazırlanmalıdır" kararı verilen bir proje için belirlenen özel formata göre hazırlanacak raporu,

ö) Denetim: Gerçekleştirilmesi planlanan projeye dair ~~"Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" veya~~ "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararı alındıktan sonra, inşaat öncesi, inşaat, işletme ve işletme sonrası dönemine ilişkin, kararın verilmesine esas teşkil eden şartlar doğrultusunda yürütülüp yürütülmediğinin tespit edilmesine yönelik çalışmaların bütününü,	ö) Denetim: Gerçekleştirilmesi planlanan projeye dair "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararı alındıktan sonra, inşaat öncesi, inşaat, işletme ve işletme sonrası dönemine ilişkin, kararın verilmesine esas teşkil eden şartlar doğrultusunda yürütülüp yürütülmediğinin tespit edilmesine yönelik çalışmaların bütününü,
bb) Mücbir sebep: ÇED Olumlu~~/ÇED Gerekli Değildir~~ kararı verilmiş olan projeler için bu Yönetmelikte tanımlanmış olan karar geçerlik süresi içerisinde yatırıma başlanılmasına doğrudan engel teşkil edecek; doğal afet, olağanüstü hal, idari yargı kararları (projenin tamamının yapılmasını etkileyecek şekilde yürütmenin durdurulması/iptal kararı varsa) gibi dıştan gelen fiili bir durumu,	bb) Mücbir sebep: ÇED Olumlu kararı verilmiş olan projeler için bu Yönetmelikte tanımlanmış olan karar geçerlik süresi içerisinde yatırıma başlanılmasına doğrudan engel teşkil edecek; doğal afet, olağanüstü hal, idari yargı kararları (projenin tamamının yapılmasını etkileyecek şekilde yürütmenin durdurulması/iptal kararı varsa) gibi dıştan gelen fiili bir durumu,
cc) Özel format bedeli: ~~Ek-1'deki listede yer alan~~ projelerin proje bedeline göre, Bakanlıkça belirlenmiş olan ve ÇED raporu özel formatı verilebilmesi için proje sahibi veya yetkilisi tarafından ödendiğine dair ibrazı gereken tutarı,	cc) Özel format bedeli: Bu yönetmeliğin 7. ve 24. maddeleri kapsamında ÇED başvuru dosyası Bakanlığa sunulan projelerin proje bedeline göre, Bakanlıkça belirlenmiş olan ve ÇED raporu özel formatı verilebilmesi için proje sahibi veya yetkilisi tarafından ödendiğine dair ibrazı gereken tutarı,
ff) Proje ilerleme raporu: ÇED Olumlu kararı alındıktan sonra, komisyonca belirlenen periyotlarda yatırımın inşaat öncesine ve inşaat dönemine ilişkin kaydedilen gelişmeleri içeren raporu,	ff) Proje ilerleme raporu: ÇED raporu hazırlanarak ÇED Olumlu kararı alındıktan sonra, komisyonca belirlenen periyotlarda yatırımın inşaat öncesine ve inşaat dönemine ilişkin kaydedilen gelişmeleri içeren raporu,
hh) Yatırıma başlama: Yapılması planlanan proje için alınmış olan ÇED Olumlu~~/ÇED Gerekli Değildir~~ kararı sonrasında, karara konu projede yer alan ana veya yardımcı ünitelerinin, mer'i mevzuat kapsamında gerekli izinleri alındıktan sonra inşa faaliyetlerine başlanılmasını veya üretime geçilmesini,	hh) Yatırıma başlama: Yapılması planlanan proje için alınmış olan ÇED Olumlu kararı sonrasında, karara konu projede yer alan ana veya yardımcı ünitelerinin mer'i mevzuat kapsamında gerekli izinleri alındıktan sonra inşa faaliyetlerine başlanılmasını veya üretime geçilmesini,
Ek bent	ii) Devir ve ünvan değişikliği başvuru bedeli: Projenin devri ve ünvan değişikliği başvuruları ile ilgili Bakanlıkça belirlenmiş olan ve proje sahibi veya yetkilisi tarafından ödenmesi ve ibrazı gereken tutarı,
Ek bent	jj) Muafiyet: Niteliği, prosesi, türü, üretim yöntemi itibariyle bu Yönetmeliğin Ek-1 ve Ek-2 listelerinde yer alan, ancak işletmeye veya üretime geçtiği tarihte yürürlükte olan Yönetmelikte yer almayan veya Yönetmelik hükümlerine göre kazanılmış kanuni hakları sebebiyle bu Yönetmelik hükümlerinin uygulanmasından muaf olan projeleri,

Ek bent Ek bent Ek bent	kk) Özel işleme tabi atık: Atık yönetimi uygulamaları kapsamında özel yönetimi olan atık elektrikli ve elektronik eşyalar, atık pil ve akümülatörler, ömrünü tamamlamış araçlar, ömrünü tamamlamış lastikleri, ll) Proje revizyon başvuru bedeli: ÇED proje alanı sınırları içerisinde, kapasite artışı olmaksızın ana ve/veya yardımcı ünitelerinde revizyon planlanan projelerin başvurusu ile ilgili Bakanlıkça belirlenmiş olan ve proje sahibi veya yetkilisi tarafından ödenmesi ve ibrazı gereken tutarı, mm) Tehlikeli kimyasal: Patlayıcı, oksitleyici, çok kolay alevlenir, kolay alevlenir, alevlenir, çok toksik, toksik, zararlı, aşındırıcı, tahriş edici, alerjik, kanserojen, mutajen, üreme için toksik ve çevre için tehlikeli özelliklerden bir veya birkaçına sahip madde ve müstahzarları),

İKİNCİ BÖLÜM **Genel Hükümler** **Yetki** **MADDE 5-** (1) Bu Yönetmeliğe tabi projeler hakkında "ÇED Olumlu", "ÇED Olumsuz", ~~"ÇED Gereklidir" veya "ÇED Gerekli Değildir"~~ kararlarını verme yetkisi Bakanlığa aittir. Ancak Bakanlık gerekli gördüğü durumlarda ~~"ÇED Gereklidir" veya "ÇED Gerekli Değildir"~~ kararının verilmesi konusundaki yetkisini, sınırlarını belirleyerek il müdürlüğüne devredebilir. (2) Bu Yönetmelik hükümlerine göre ~~karar (ÇED Olumlu/ÇED Gerekli Değildir)~~ tesis edilmeden önce; a) Projenin gerçekleştirilmesinin ilgili mevzuat bakımından uygun olmadığının tespiti halinde, ÇED süreci aşamasına bakılmaksızın sonlandırılır. ÇED sürecinin sonlandırıldığı Bakanlık ve il müdürlüğü internet sayfasından ilan edilir. b) Proje sahibi veya yetkili temsilcisinin talep etmesi halinde ÇED süreci, aşamasına bakılmaksızın sonlandırılır. ÇED sürecinin sonlandırıldığı Bakanlık ve il müdürlüğü tarafından internet sayfasından ilan edilir. **Çevresel etki değerlendirmesi başvuru dosyası, çevresel etki değerlendirmesi raporu veya proje tanıtım dosyası hazırlama yükümlülüğü** **MADDE 6** **…** (3) Bu Yönetmeliğe tabi projeler için "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararı ~~veya "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" kararı~~ alınmadıkça bu projelerle ilgili teşvik, onay, izin, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez, proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edilemez. Ancak bu durum söz konusu teşvik, onay, izin ve ruhsat süreçlerine başvurulmasına engel teşkil etmez.	**İKİNCİ BÖLÜM** **Genel Hükümler** **Yetki** **MADDE 5-** (1) Bu Yönetmeliğe tabi projeler hakkında "ÇED Olumlu", "ÇED Olumsuz", "ÇED Raporu Hazırlanmalıdır" kararlarını verme yetkisi Bakanlığa aittir. Ancak Bakanlık gerekli gördüğü durumlarda Ek-2 listesinde yer alan projeler için "ÇED Olumlu" ve/veya "ÇED Raporu Hazırlanmalıdır" kararının verilmesi konusundaki yetkisini, sınırlarını belirleyerek il müdürlüğüne devredebilir. (2) Bu Yönetmelik hükümlerine göre ÇED olumlu kararı tesis edilmeden önce; a) Projenin gerçekleştirilmesinin ilgili mevzuat bakımından uygun olmadığının tespiti halinde, ÇED süreci aşamasına bakılmaksızın sonlandırılır. ÇED sürecinin sonlandırıldığı Bakanlık ve il müdürlüğü internet sayfasından ilan edilir. b) Proje sahibi veya yetkili temsilcisinin talep etmesi halinde ÇED süreci, aşamasına bakılmaksızın sonlandırılır. ÇED sürecinin sonlandırıldığı Bakanlık ve il müdürlüğü tarafından internet sayfasından ilan edilir. **Çevresel etki değerlendirmesi başvuru dosyası, çevresel etki değerlendirmesi raporu veya proje tanıtım dosyası hazırlama yükümlülüğü** **MADDE 6** **…** (3) Bu Yönetmeliğe tabi projeler için "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararı alınmadıkça bu projelerle ilgili teşvik, onay, izin, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez, proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edilemez. Ancak bu durum söz konusu teşvik, onay, izin ve ruhsat süreçlerine başvurulmasına engel teşkil etmez.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **Çevresel Etki Değerlendirmesi Yöntemi** **Çevresel etki değerlendirmesi uygulanacak projeler** **MADDE 7 -** (1) Bu Yönetmeliğin; a) Ek-1'deki listede yer alan projelere, b) ~~"ÇED Gereklidir"~~ kararı verilen projelere, c) Kapsam dışı değerlendirilen veya ~~kanunen~~ muafiyeti bulunan projelere ilişkin kapasite artırımı ve/veya alan genişletilmesinin planlanması halinde, mevcut proje kapasitesi ve kapasite artışları toplamı ile birlikte projenin yeni kapasitesinin Ek-1'deki listede yer aldığı projelere, ÇED raporu hazırlanması zorunludur.	**ÜÇÜNCÜ BÖLÜM** **Çevresel Etki Değerlendirmesi Yöntemi** **Çevresel etki değerlendirmesi uygulanacak projeler** **MADDE 7 -** (1) Bu Yönetmeliğin; a) Ek-1'deki listede yer alan projelere, b) "ÇED Raporu Hazırlanmalıdır" kararı verilen projelere, c) Kapsam dışı değerlendirilen veya muafiyeti bulunan projelere ilişkin kapasite artırımı ve/veya alan genişletilmesinin planlanması halinde, mevcut proje kapasitesi ve kapasite artışları toplamı ile birlikte projenin yeni kapasitesinin Ek-1'deki listede yer aldığı projelere, ÇED raporu hazırlanması zorunludur.
Çevresel etki değerlendirmesi sürecinin başlatılması ve komisyonun kuruluşu **MADDE 8** **…** (2) Bakanlık, başvuru dosyasındaki bilgi ve belgeleri genel formata uygunluk bakımından inceler. Bu işlemler 5 iş günü içinde tamamlanır. Ek-3'te yer alan ÇED genel formatına uygun hazırlanmadığı anlaşılan ÇED başvuru dosyası, eksiklikleri tamamlanmak üzere iade edilir. İade edilen ÇED başvuru dosyası ~~1 ay~~ içinde yeniden sunulmazsa ÇED süreci sonlandırılır.	**Çevresel etki değerlendirmesi sürecinin başlatılması ve komisyonun kuruluşu** **MADDE 8** **…** (2) Bakanlık, başvuru dosyasındaki bilgi ve belgeleri genel formata uygunluk bakımından inceler. Bu işlemler 5 iş günü içinde tamamlanır. Ek-3'te yer alan ÇED genel formatına uygun hazırlanmadığı anlaşılan ÇED başvuru dosyası, eksiklikleri tamamlanmak üzere iade edilir. İade edilen ÇED başvuru dosyası 30 takvim günü içinde sunulmazsa ÇED süreci sonlandırılır. Eksikliklerin tamamlanması için verilen 30 takvim günlük süre Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşların kullanacağı toplam süreyi ifade eder.
Halkın bilgilendirilmesi ve sürece katılımı toplantısı **MADDE 9-** (1) Halkı yatırım hakkında bilgilendirmek, projeye ilişkin görüş ve önerilerini almak üzere; Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar ve proje sahibinin katılımı ile Bakanlıkça belirlenen tarihte, projeden en çok etkilenmesi beklenen ilgili halkın kolaylıkla ulaşabileceği il müdürlüğü tarafından belirlenen merkezi bir yer ve saatte halkın bilgilendirilmesi ve sürece katılımı toplantısı düzenlenir.	**Halkın bilgilendirilmesi ve sürece katılımı toplantısı** **MADDE 9-** (1) Halkı yatırım hakkında bilgilendirmek, projeye ilişkin görüş ve önerilerini almak üzere; Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar ve proje sahibi ya da yetkili temsilcisinin katılımı ile Bakanlıkça belirlenen tarihte, projeden en çok etkilenmesi beklenen ilgili halkın kolaylıkla ulaşabileceği il müdürlüğü tarafından belirlenen merkezi bir yer ve saatte halkın bilgilendirilmesi ve sürece katılımı toplantısı düzenlenir. Toplantı, Bakanlık ve il müdürlüğü tarafından internet sayfasında ilan edilir. Ayrıca il müdürlüğü tarafından projeden en çok etkilenmesi beklenen yerlerde gerekli yazışmalar yapılarak askıda ilan veya anons yoluyla da halka duyurulur. Toplantıya Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar ile proje sahibi ya da yetkili temsilcisinin katılımının olmaması durumunda toplantı bir defaya mahsus ertelenir ve Bakanlıkça belirlenen yeni bir tarihte toplantı

	düzenlenir. Yeni tarihte düzenlenen toplantıya Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar ile proje sahibi ya da yetkili temsilcisinin ikinci defa katılımının olmaması durumunda ÇED süreci sonlandırılır.
Çevresel etki değerlendirmesi raporu özel formatının belirlenmesi **MADDE 10** **…** (2) ÇED raporu özel formatı, özel format bedelinin ödenmesi mukabilinde verilir. Özel format bedeli, format için Bakanlık tarafından komisyon üyelerine yazılı olarak bildirilen son görüş verme tarihinden itibaren 1 ay içerisinde yatırılmaz ise ÇED süreci sonlandırılır.	**Çevresel etki değerlendirmesi raporu özel formatının belirlenmesi** **MADDE 10** **…** (2) ÇED raporu özel formatı, Bakanlık tarafından format için komisyon üyelerine yazılı olarak bildirilen son görüş verme tarihinden itibaren 30 takvim günü içerisinde Çevrimiçi ÇED süreci yönetim sistemine yüklenir. Özel format bedeli, bedelin yatırıldığı tarihteki güncel özel format bedeline göre yatırılır. Son görüş verme tarihinden itibaren 30 takvim günü içerisinde özel format bedeli yatırılmaz ise ÇED süreci sonlandırılır.
(3) Format bedelinin ~~yatırılmasından sonra,~~ Bakanlıkça 7 iş günü içerisinde özel format verilir.	(3) Format bedelinin Çevrimiçi ÇED süreci yönetim sistemine yüklenmesinden sonra, Bakanlıkça 7 iş günü içerisinde özel format verilir.
(4) Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar özel formatın veriliş tarihinden itibaren 12 ay içinde ÇED raporunu Bakanlığa sunmakla yükümlüdür. Talep edilmesi durumunda ~~6 ay~~ ek süre verilir. Bu süre içinde ÇED raporu sunulmaz ise ÇED süreci sonlandırılır.	(4) Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar özel formatın veriliş tarihinden itibaren 1 yıl içerisinde ÇED raporunu Bakanlığa sunmakla yükümlüdür. 1 yıllık süre bitmeden talep edilmesi halinde bir defaya mahsus en fazla 180 takvim günü ek süre verilebilir. Belirtilen süreler içerisinde ÇED raporu sunulmaz ise ÇED süreci sonlandırılır.
Çevresel etki değerlendirmesi raporunun Bakanlığa sunulması **MADDE 11-** (1) Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar tarafından hazırlanan ÇED raporu Bakanlığa sunulur. ÇED raporunun özel formatına uygunluğu ve belirlenen çalışma grubunda yer alması gereken meslek uzmanlarınca hazırlanıp hazırlanmadığı hakkındaki inceleme Bakanlık tarafından 7 iş günü içinde sonuçlandırılır. ÇED raporunun özel formatına uygun olmadığı ve/veya belirlenen çalışma grubunca hazırlanmadığının anlaşılması halinde ÇED raporu iade edilir. İade edilen ÇED raporunun eksiklikleri tamamlanarak 30 takvim günü içerisinde Bakanlığa sunulması gerekmektedir. Süresi içerisinde sunulmaması halinde ÇED süreci sonlandırılır. ÇED raporunun tamamlanması için verilen 30 takvim günlük süre ~~yetkili müşavir firmaların~~ kullanacağı toplam süreyi ifade eder. (2) Bakanlıkça verilen özel formata uygun hazırlandığı tespit edilen ÇED raporu hakkında görüşlerinin alınması amacıyla, toplantı tarihini ve	**Çevresel etki değerlendirmesi raporunun Bakanlığa sunulması** **MADDE 11-** (1) Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar tarafından hazırlanan ÇED raporu Bakanlığa sunulur. ÇED raporunun özel formatına uygunluğu ve belirlenen çalışma grubunda yer alması gereken meslek uzmanlarınca hazırlanıp hazırlanmadığı hakkındaki inceleme Bakanlık tarafından 7 iş günü içinde sonuçlandırılır. ÇED raporunun özel formatına uygun olmadığı ve/veya belirlenen çalışma grubunca hazırlanmadığının anlaşılması halinde ÇED raporu iade edilir. İade edilen ÇED raporunun eksiklikleri tamamlanarak 30 takvim günü içerisinde Bakanlığa sunulması gerekmektedir. Süresi içerisinde sunulmaması halinde ÇED süreci sonlandırılır. ÇED raporunun tamamlanması için verilen 30 takvim günlük süre yetkili Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşların kullanacağı toplam süreyi ifade eder. (2) Bakanlıkça verilen özel formata uygun hazırlandığı tespit edilen ÇED raporu hakkında görüşlerinin alınması amacıyla, toplantı tarihini ve

yerini belirten bir yazı ile komisyon üyeleri ~~inceleme ve değerlendirme komisyonu~~ toplantısına davet edilir. Bakanlığa sunulan ÇED raporu, komisyon üyelerine gönderilir.	yerini belirten bir yazı ile komisyon üyeleri komisyon toplantısına davet edilir. Bakanlığa sunulan ÇED raporu, komisyon üyelerine gönderilir.
(3) Proje ile ilgili inceleme değerlendirme sürecinin başladığı ve ÇED raporunun halkın görüşüne açıldığı, Bakanlık ve il müdürlüğü tarafından internet sayfasından ilan edilir. Ayrıca askıda ilan veya anons yoluyla da halka duyurulur.	(3) Proje ile ilgili inceleme değerlendirme sürecinin başladığı ve ÇED raporunun halkın görüşüne açıldığı, Bakanlık ve il müdürlüğü tarafından internet sayfasından ilan edilir. Ayrıca il müdürlüğü tarafından askıda ilan veya anons yoluyla da halka duyurulur.
Çevresel Etki değerlendirmesi raporunun incelenmesi	**Çevresel Etki değerlendirmesi raporunun incelenmesi**
MADDE 12- (1) ~~İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu~~, toplantı günü ve saatine kadar görüşünü yazılı olarak bildiren üyeler dâhil salt çoğunluk ile toplanır. Komisyon üyeleri, temsil ettikleri kurum/kuruluşu ilgilendiren konulardaki yetki, görev ve sorumlulukları çerçevesinde görevlendirilirler ve kurum/kuruluşları adına görüş bildirirler. Komisyon başkanı toplantıda üyelerden görüşlerini yazılı olarak vermelerini isteyebilir. Yazılı görüş veren kurum/kuruluş temsilcilerinin sonraki toplantılara katılmamaya ilişkin istemleri Komisyon başkanınca değerlendirilir.	**MADDE 12-** (1) Komisyon, toplantı günü ve saatine kadar görüşünü yazılı olarak bildiren üyeler dâhil salt çoğunluk ile toplanır. Komisyon üyeleri, temsil ettikleri kurum/kuruluşu ilgilendiren konulardaki yetki, görev ve sorumlulukları çerçevesinde görevlendirilirler ve kurum/kuruluşları adına görüş bildirirler. Komisyon başkanı toplantıda üyelerden görüşlerini yazılı olarak vermelerini isteyebilir. Yazılı görüş veren kurum/kuruluş temsilcilerinin sonraki toplantılara katılmamaya ilişkin istemleri Komisyon başkanınca değerlendirilir.
(3) Proje sahibi ile Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar, komisyon üyelerini bilgilendirmek için ~~toplantıda~~ hazır bulunurlar. Gerekli hallerde komisyon toplantıları elektronik ortamda video konferans ve benzeri yöntemle de yapılabilir. Toplantının düzenlenme şekli komisyon üyelerine gönderilen davet yazısında belirtilir.	(3) Proje sahibi ya da yetkili temsilcisi ile Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar, komisyon üyelerini bilgilendirmek için toplantılarda hazır bulunurlar. Proje sahibi ya da yetkili temsilcisi ile Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşların hazır bulunmaması durumunda toplantı bir defaya mahsus ertelenir ve Bakanlıkça belirlenen yeni bir tarihte toplantı düzenlenir. Yeni tarihte düzenlenen toplantıya proje sahibi ya da yetkili temsilcisi ile Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşların ikinci defa hazır bulunmaması durumunda ÇED süreci sonlandırılır. Gerekli hallerde komisyon toplantıları elektronik ortamda video konferans ve benzeri yöntemle de yapılabilir. Toplantının düzenlenme şekli komisyon üyelerine gönderilen davet yazısında belirtilir.
(8) Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar süreci durdurulan projelerde ~~12 ay~~ içerisinde eksiklikleri tamamlamak veya gerekli düzeltmeleri yapmakla yükümlüdür. ~~Gerekçeleri belirtilerek talep edilmesi durumunda en fazla 6 ay ek süre verilir. Bu süreler içinde~~ ÇED raporu sunulmaz ise ÇED süreci sonlandırılır.	(8) Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar süreci durdurulan projelerde 180 takvim günü içerisinde eksiklikleri tamamlamak veya gerekli düzeltmeleri yapmakla yükümlüdür. Belirtilen süre içerisinde ÇED raporu sunulmaz ise ÇED süreci sonlandırılır.
(9) Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşların ÇED raporunda gerekli görülen düzeltmeleri yapıp yeniden Bakanlığa sunmasından sonra; Komisyon toplantıya çağırılır. Toplantının yapılması ile birlikte inceleme ve değerlendirme süreci kaldığı yerden işlemeye başlar.	(9) Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşların ÇED raporunda gerekli görülen düzeltmeleri yapıp yeniden Bakanlığa sunmasından sonra; toplantı tarihini ve yerini belirten bir yazı ile Komisyon toplantıya çağırılır. Toplantının yapılması ile birlikte inceleme ve değerlendirme süreci kaldığı yerden işlemeye başlar.

(10) Birinci toplantıda ÇED süreci durdurulmuş olan ve dokuzuncu fıkradaki şartları sağlayarak süreci kaldığı yerden tekrar başlatılan projelerde; a) ÇED raporu içerisinde yapılan düzeltmenin Komisyonun ikinci toplantısında yeterli bulunmaması halinde süreç durdurma işlemi 1 kez daha yapılabilir. İkinci süreç durdurma işleminden sonra eksiklikleri tamamlanmış ÇED raporunun ~~3 ay~~ içerisinde Bakanlığa sunulması gerekmektedir. Sunulmaması halinde ÇED süreci sonlandırılır.	(10) Birinci toplantıda ÇED süreci durdurulmuş olan ve dokuzuncu fıkradaki şartları sağlayarak süreci kaldığı yerden tekrar başlatılan projelerde; a) ÇED raporu içerisinde yapılan düzeltmenin Komisyonun ikinci toplantısında yeterli bulunmaması halinde süreç durdurma işlemi 1 kez daha yapılabilir. İkinci süreç durdurma işleminden sonra eksiklikleri tamamlanmış ÇED raporunun 90 takvim günü içerisinde Bakanlığa sunulması gerekmektedir. Sunulmaması halinde ÇED süreci sonlandırılır.
Komisyon tarafından incelenerek son şekli verilen çevresel etki değerlendirmesi raporu ve ilgili dokümanların Bakanlığa sunulması **MADDE 13-** (1) Komisyon tarafından incelenerek son şekli verilen ÇED raporu, Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar tarafından inceleme ve değerlendirme toplantılarının sona erdirilmesinden sonraki 10 takvim günü içinde Bakanlığa sunulur. Sunulan raporda eksiklik tespit edilmesi durumunda rapor iade edilir. İade edilen rapordaki eksikliklerin iade tarihinden itibaren ~~90~~ takvim günü içerisinde tamamlanmaması halinde ÇED süreci sonlandırılır. Son şekli verilen ÇED raporunun tamamlanması için verilen ~~90~~ takvim günlük süre ~~yetkili müşavir firmaların~~ kullanacağı toplam süreyi ifade eder.	**Komisyon tarafından incelenerek son şekli verilen çevresel etki değerlendirmesi raporu ve ilgili dokümanların Bakanlığa sunulması** **MADDE 13-** (1) Komisyon tarafından incelenerek son şekli verilen ÇED raporu, Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar tarafından inceleme ve değerlendirme toplantılarının sona erdirilmesinden sonraki 10 takvim günü içinde Bakanlığa sunulur. Sunulmaması durumunda ÇED süreci sonlandırılır.
(2) Ek fıkra	(2) Sunulan raporda eksiklik tespit edilmesi durumunda rapor iade edilir. İade edilen rapordaki eksikliklerin iade tarihinden itibaren 60 takvim günü içerisinde tamamlanmaması halinde ÇED süreci sonlandırılır. Son şekli verilen ÇED raporunun tamamlanması için verilen 60 takvim günlük süre Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşların kullanacağı toplam süreyi ifade eder.
Çevresel etki değerlendirmesi olumlu veya çevresel etki değerlendirmesi olumsuz kararı **MADDE 14-** (1) Komisyon tarafından incelenerek son şekli verilen ÇED raporu, halkın görüş ve önerilerini almak üzere, Bakanlık ve/veya il müdürlüğü tarafından askıda ilan ve internet aracılığı ile 10 takvim günü görüşe açılır. Bakanlıkça proje ile ilgili karar alma sürecinde bu görüşler de değerlendirilir. Bakanlık halktan gelen görüşler doğrultusunda, rapor	**Çevresel etki değerlendirmesi olumlu veya çevresel etki değerlendirmesi olumsuz kararı** **MADDE 14-** (1) Komisyon tarafından incelenerek son şekli verilen ÇED raporu, halkın görüş ve önerilerini almak üzere, Bakanlık ve/veya il müdürlüğü tarafından askıda ilan ve internet aracılığı ile 10 takvim günü görüşe açılır. Bakanlıkça proje ile ilgili karar alma sürecinde bu görüşler de değerlendirilir. Bakanlık halktan gelen görüşler doğrultusunda, rapor

içeriğinde gerekli eksikliklerin tamamlanmasını, ek çalışmalar yapılmasını ya da Komisyonun yeniden toplanmasını isteyebilir. Nihai ÇED raporu ve eklerinin proje sahibinin taahhüdü altında olduğunu belirten taahhüt yazısı ve taahhüdü imzalayan yetkilinin noter onaylı imza sirküleri ile ticari sicil gazetesi 5 iş günü içerisinde Bakanlığa sunulur. Kamu kurum/kuruluşlarından noter onaylı imza sirküleri ile ticari sicil gazetesi istenmez.	içeriğinde gerekli eksikliklerin tamamlanmasını, ek çalışmalar yapılmasını ya da Komisyonun yeniden toplanmasını isteyebilir. Nihai ÇED raporu ve eklerinin proje sahibinin taahhüdü altında olduğunu belirten taahhüt yazısı ve taahhüdü imzalayan yetkilinin noter onaylı imza sirküleri ile ticari sicil gazetesi 5 iş günü içerisinde Bakanlığa sunulur. Belirtilen belgelerin tamamlanması için verilen 5 iş günlük süre Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşların kullanacağı toplam süreyi ifade eder. Kamu kurum/kuruluşlarından noter onaylı imza sirküleri ile ticari sicil gazetesi istenmez.
(3) Bakanlık, Komisyon çalışmalarını ve halkın görüşlerini dikkate alarak proje için "ÇED Olumlu" ya da "ÇED Olumsuz" kararı verir. Verilen karar görüşü alınan komisyon üyesi kurum/kuruluşlara, proje sahibine ve Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlara bildirilir.	(3) Bakanlık, Komisyon çalışmalarını ve halkın görüşlerini dikkate alarak proje için "ÇED Olumlu" ya da "ÇED Olumsuz" kararı verir. Verilen karar görüşü alınan komisyon üyesi kurum/kuruluşlara, proje sahibine ve Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlara bildirilir. "ÇED Olumlu" kararı verilen projelerde, ilgili kurum/kuruluşların da kendi mevzuatı kapsamında izin işlemleri ile izleme ve denetim faaliyetlerini gerçekleştirme sorumluluğu bulunmakta olup komisyon üyesi kurum/kuruluş görüşlerindeki hususlara/taahhütlere aykırı işlem yapıldığının ilgili kurum/kuruluş tarafından Bakanlığımıza veya ilgili il müdürlüğüne bildirilmesi halinde Çevre Kanununun ilgili hükümlerine göre ayrıca işlem tesis edilir.
(7) Ek fıkra	(7) Yatırıma başlanılmış olan projeler için verilen ÇED olumlu kararları, proje sahibinin talebi ve Bakanlık/il müdürlüğü tarafından yapılacak yerinde incelemeye müteakip uygun görülmesi halinde geçersiz sayılır. Bu şekilde geçersiz sayılan kararlar Bakanlık ve il müdürlüğü tarafından internet sayfasında ilan edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Ön İnceleme ve Değerlendirme Yöntemi** **Çevresel etki değerlendirmesi uygulanacak projeler** **MADDE 15-** (1) Bu Yönetmeliğin; a) Ek-2'deki listede yer alan projeler, b) Kapsam dışı değerlendirilen veya ~~kanunen~~ muafiyeti bulunan projelere ilişkin kapasite artırımı ve/veya genişletilmesinin planlanması halinde, mevcut proje kapasitesi ve kapasite artışları toplamı ile birlikte projenin yeni kapasitesi Ek-2'deki listede belirtilen projeler, için proje tanıtım dosyası hazırlanması zorunludur. **Başvuru ve inceleme** **MADDE 16** **…** (4) Bakanlıkça; dosyada tespit edilen eksiklikler veya yer alması gereken bilgi/belgeler ile alınmış olan kurum/kuruluş görüşleri, yeterlik verilmiş kurum/kuruluşa yazılı olarak iletilir. Bakanlıkça iletilen görüşler doğrultusunda yeterlik sahibi kurum/kuruluş tarafından hazırlanan proje tanıtım dosyası ~~6 ay~~ içinde Bakanlığa sunulur. Bu süre içerisinde proje tanıtım dosyası sunulmazsa ÇED süreci sonlandırılır. (5) Eksiklik bildirimi Bakanlık tarafından en çok 3 kez yapılabilir. İade edilen proje tanıtım dosyası süresi içerisinde sunulmaz veya yapılan düzeltme yeterli görülmezse ÇED süreci sonlandırılır. Eksiklik bildirilen proje tanıtım dosyasının tamamlanması için verilen ~~6 aylık süre yetkili müşavir firmaların~~ kullanacağı toplam süreyi ifade eder. ~~**Çevresel etki değerlendirmesi gereklidir veya çevresel etki değerlendirmesi gerekli değildir kararı**~~ **MADDE 17-** (1) Bakanlık inceleme değerlendirme süreci tamamlanarak karar aşamasına geçilen proje hakkında 5 iş günü içinde ~~"ÇED Gereklidir" veya "ÇED Gerekli Değildir"~~ kararını verir. Verilen karar il müdürlüğüne, görüş alınan kurum/kuruluşlara, proje sahibine ve Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlara bildirilir. Bu karar il müdürlüğü tarafından internet sitesinde süresiz ve askıda 30 takvim günü ilan edilerek halka duyurulur.	**DÖRDÜNCÜ BÖLÜM** **Ön İnceleme ve Değerlendirme Yöntemi** **Çevresel etki değerlendirmesi uygulanacak projeler** **MADDE 15-** (1) Bu Yönetmeliğin; a) Ek-2'deki listede yer alan projeler, b) Kapsam dışı değerlendirilen veya muafiyeti bulunan projelere ilişkin kapasite artırımı ve/veya genişletilmesinin planlanması halinde, mevcut proje kapasitesi ve kapasite artışları toplamı ile birlikte projenin yeni kapasitesi Ek-2'deki listede belirtilen projeler, için proje tanıtım dosyası hazırlanması zorunludur. **Başvuru ve inceleme** **MADDE 16** **…** (4) Bakanlıkça; dosyada tespit edilen eksiklikler veya yer alması gereken bilgi/belgeler ile alınmış olan kurum/kuruluş görüşleri, yeterlik verilmiş kurum/kuruluşa yazılı olarak iletilir. Bakanlıkça iletilen görüşler doğrultusunda yeterlik sahibi kurum/kuruluş tarafından hazırlanan proje tanıtım dosyası 180 takvim günü içinde Bakanlığa sunulur. Bu süre içerisinde proje tanıtım dosyası sunulmazsa ÇED süreci sonlandırılır. (5) Eksiklik bildirimi Bakanlık tarafından en çok 3 kez yapılabilir. İade edilen proje tanıtım dosyası süresi içerisinde sunulmaz veya yapılan düzeltme yeterli görülmezse ÇED süreci sonlandırılır. Eksiklik bildirilen proje tanıtım dosyasının tamamlanması için verilen 180 takvim günlük süre Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşların kullanacağı toplam süreyi ifade eder. **Çevresel etkileri ön inceleme ve değerlendirmeye tabi projeler için ÇED olumlu veya ÇED raporu hazırlanmalıdır kararı** **MADDE 17-** (1) Bakanlık, inceleme değerlendirme süreci tamamlanarak karar aşamasına geçilen proje hakkında 5 iş günü içinde "ÇED Olumlu" veya "ÇED Raporu Hazırlanmalıdır" kararını verir. Verilen karar il müdürlüğüne, görüş alınan kurum/kuruluşlara, proje sahibine ve Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlara bildirilir. Bu karar il müdürlüğü tarafından internet sitesinde süresiz ve askıda 30 takvim günü ilan edilerek halka duyurulur.

(2) ~~“ÇED Gerekli Değildir”~~ kararı verilen proje için 5 yıl içinde mücbir sebep bulunmaksızın yatırıma başlanmaması durumunda ~~“ÇED Gerekli Değildir”~~ kararı geçersiz sayılır. (3) Yatırıma başlanılmamış olan projeler için verilen ~~“ÇED Gerekli Değildir”~~ kararları, proje sahibinin talebi ve talebin Bakanlık tarafından uygun görülmesi halinde geçersiz sayılır. Bu şekilde geçersiz sayılan kararlar Bakanlık ve il müdürlüğü tarafından internet sayfasında ilan edilir. (4) ~~“ÇED Gereklidir”~~ kararı verilen projeler için ÇED başvuru dosyası hazırlanarak Bakanlığa başvuru yapılması gerekmektedir. Ancak, ~~“ÇED Gereklidir”~~ kararına esas şartların değişmesi halinde, 15 inci madde hükümlerine göre yeniden başvuru yapılabilir. (5) ilave fıkra	(2) "ÇED Olumlu" kararı verilen proje için 5 yıl içinde mücbir sebep bulunmaksızın yatırıma başlanmaması durumunda "ÇED Olumlu" kararı geçersiz sayılır. (3) Yatırıma başlanılmamış olan projeler için verilen "ÇED Olumlu" kararları, proje sahibinin talebi ve talebin Bakanlık tarafından uygun görülmesi halinde geçersiz sayılır. Bu şekilde geçersiz sayılan kararlar Bakanlık ve il müdürlüğü tarafından internet sayfasında ilan edilir. (4) "ÇED Raporu Hazırlanmalıdır" kararı verilen projeler için ÇED başvuru dosyası hazırlanarak Bakanlığa başvuru yapılması gerekmektedir. Ancak, "ÇED Raporu Hazırlanmalıdır" kararına esas şartların değişmesi halinde, 15 inci madde hükümlerine göre yeniden başvuru yapılabilir. (5) Yatırıma başlanılmış olan projeler için verilen ÇED olumlu kararları, proje sahibinin talebi ve Bakanlık/il müdürlüğü tarafından yapılacak yerinde incelemeye müteakip uygun görülmesi halinde geçersiz sayılır. Bu şekilde geçersiz sayılan kararlar Bakanlık ve il müdürlüğü tarafından internet sayfasında ilan edilir.
BEŞİNCİ BÖLÜM **İzleme ve Denetim** **Yatırımın izlenmesi ve denetimi** **MADDE 18-** (1) Bakanlık, ~~"ÇED Olumlu" kararı veya "ÇED Gerekli Değildir" kararı~~ verilen projelerle ilgili olarak, “ÇED Olumlu” kararına esas nihai ÇED raporunda veya ~~“ÇED Gerekli Değildir” kararına~~ esas proje tanıtım dosyasında taahhüt edilen hususların yerine getirilip getirilmediğini izler, kontrol eder ve denetler. Bakanlık, proje ilerleme raporlarında belirtilen iş ve işlemlerin doğruluğunu kontrol eder. (3) Proje sahibi ~~"ÇED Olumlu" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararını~~ aldıktan sonra, projede planlanan bu Yönetmeliğe tabi değişiklikleri Bakanlığa veya ilgili il müdürlüğüne bildirmekle yükümlüdür. (4) “ÇED Olumlu” kararı verilen projelerin proje sahibi; komisyonca belirlenen periyotlarda yatırımda kaydedilen gelişmeleri içeren proje ilerleme raporunu, Bakanlıkça yeterlik verilen ve söz konusu projenin ÇED raporunun hazırlanmasında görev almayan kurum/kuruluşlara hazırlatarak elektronik sisteme yüklemek ve Bakanlık denetimlerinde sunmakla yükümlüdür. Yükümlülüğün yerine getirilmesine yönelik yöntem Bakanlıkça belirlenir.	**BEŞİNCİ BÖLÜM** **İzleme ve Denetim** **Yatırımın izlenmesi ve denetimi** **MADDE 18-** (1) Bakanlık, ÇED kararı verilen projelerle ilgili olarak, ÇED kararına esas nihai ÇED raporunda veya proje tanıtım dosyasında taahhüt edilen hususların yerine getirilip getirilmediğini izler, kontrol eder ve denetler. Bakanlık, proje ilerleme raporlarında belirtilen iş ve işlemlerin doğruluğunu kontrol eder. (3) Proje sahibi ÇED kararını aldıktan sonra, projede planlanan bu Yönetmeliğe tabi değişiklikleri Bakanlığa veya ilgili il müdürlüğüne bildirmekle yükümlüdür. (4) ÇED raporu hazırlanarak “ÇED Olumlu” kararı verilen projelerin proje sahibi; komisyonca belirlenen periyotlarda yatırımda kaydedilen gelişmeleri içeren proje ilerleme raporunu, Bakanlıkça yeterlik verilen ve söz konusu projenin ÇED raporunun hazırlanmasında görev almayan kurum/kuruluşlara hazırlatarak elektronik sisteme yüklemek ve Bakanlık denetimlerinde sunmakla yükümlüdür. Yükümlülüğün yerine getirilmesine yönelik yöntem Bakanlıkça belirlenir.

Bu Yönetmeliğe aykırı uygulamaların durdurulması **MADDE 19-** (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki projelerde; a) "ÇED Olumlu" kararı alınmadan başlanan faaliyetler Bakanlıkça veya Bakanlığın yazılı talimatı ile doğrudan il müdürlüğü tarafından, ~~"ÇED Gerekli Değildir"~~ kararı alınmadan başlanan faaliyetler ise mahallin en büyük mülki amiri tarafından süre verilmeksizin durdurulur. "ÇED Olumlu" ~~ya da "ÇED Gerekli Değildir"~~ kararı alınmadıkça yatırıma ilişkin durdurma kararı kaldırılmaz. "ÇED Olumlu" ~~ya da "ÇED Gerekli Değildir"~~ kararı alınmaz ise, yatırımcı faaliyet alanını eski haline getirmekle yükümlüdür. 2872 sayılı Çevre Kanununun ilgili hükümlerine göre işlem tesis edilir. b) ~~"ÇED Olumlu" kararı ya da "ÇED Gerekli Değildir" kararı~~ verildikten sonra, proje sahibi tarafından nihai ÇED raporu veya proje tanıtım dosyasında taahhüt edilen hususlara uyulmadığının tespit edilmesi durumunda söz konusu taahhütlere uyulması için projeyle ilgili Bakanlıkça/il müdürlüğünce bir defaya mahsus olmak üzere ve bir yılı aşmamak üzere süre verilebilir. Bu süre sonunda taahhüt edilen hususlara uyulmaz ise yatırım durdurulur. Yükümlülükler yerine getirilmedikçe durdurma kararı kaldırılmaz. Bu konuda 2872 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine göre işlem tesis edilir.	**Bu Yönetmeliğe aykırı uygulamaların durdurulması** **MADDE 19-** (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki projelerde; a) Çevresel Etki Değerlendirmesi Uygulanacak Projeler kapsamında yer alan ve "ÇED Olumlu" kararı alınmadan başlanan faaliyetler Bakanlıkça veya Bakanlığın yazılı talimatı ile doğrudan il müdürlüğü tarafından, Çevresel Etkileri Ön İnceleme ve Değerlendirmeye Tabi Projeler kapsamında yer alan ve "ÇED Olumlu" kararı alınmadan başlanan faaliyetler ise mahallin en büyük mülki amiri tarafından süre verilmeksizin durdurulur. "ÇED Olumlu" kararı alınmadıkça yatırıma ilişkin durdurma kararı kaldırılmaz. "ÇED Olumlu" kararı alınmaz ise, yatırımcı faaliyet alanını eski haline getirmekle yükümlüdür. 2872 sayılı Çevre Kanununun ilgili hükümlerine göre işlem tesis edilir. b) ÇED kararı verildikten sonra, proje sahibi tarafından nihai ÇED raporu veya proje tanıtım dosyasında taahhüt edilen hususlara uyulmadığının tespit edilmesi durumunda söz konusu taahhütlere uyulması için projeyle ilgili Bakanlıkça/il müdürlüğünce bir defaya mahsus olmak üzere ve bir yılı aşmamak üzere süre verilebilir. Bu süre sonunda taahhüt edilen hususlara uyulmaz ise yatırım durdurulur. Yükümlülükler yerine getirilmedikçe durdurma kararı kaldırılmaz. Bu konuda 2872 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine göre işlem tesis edilir.

ALTINCI BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**	**ALTINCI BÖLÜM** **Çeşitli ve Son Hükümler**
Kapasite artışları **MADDE 20-** (1) ~~"ÇED Olumlu" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararı~~ bulunan ve eşik değeri olan projelerde yapılacak kapasite artışı ve/veya alan genişletilmesinin planlanması durumunda, her bir kapasite artışı miktarının mevcut proje kapasitesi ile toplanması ve bu toplamın; a) Ek-1'deki listede yer alan eşik değer ve üzerinde kalması durumunda, 8 inci madde kapsamında başvuru yapılması gerekmektedir. b) Ek-2'deki listede yer alan eşik değer ve üzerinde kalması durumunda, 16 ncı madde kapsamında başvuru yapılması gerekmektedir. (2) ~~"ÇED Olumlu" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararı~~ bulunan projelerde kapasite artışı ve/veya genişletilmesinin planlanması halinde, planlanan projenin etkileri, mevcut karara esas çevresel etkiler ile birlikte kümülatif olarak değerlendirilir.	**Kapasite artışları** **MADDE 20-** (1) ÇED kararı bulunan ve eşik değeri olan projelerde yapılacak kapasite artışı ve/veya alan genişletilmesinin planlanması durumunda, her bir kapasite artışı miktarının mevcut proje kapasitesi ile toplanması ve bu toplamın; a) Ek-1'deki listede yer alan eşik değer ve üzerinde kalması durumunda, 8 inci madde kapsamında başvuru yapılması gerekmektedir. b) Ek-2'deki listede yer alan eşik değer ve üzerinde kalması durumunda, 16 ncı madde kapsamında başvuru yapılması gerekmektedir. (2) ÇED kararı bulunan projelerde kapasite artışı ve/veya genişletilmesinin planlanması halinde, planlanan projenin etkileri, mevcut karara esas çevresel etkiler ile birlikte kümülatif olarak değerlendirilir.
Proje sahibinin değişmesi ve projenin devri **MADDE 21-** (1) Proje sahibinin herhangi bir nedenle değişmesi durumunda; projenin yeni sahibi, projenin devrine konu bilgi ve belgeleri (noter onaylı devir sözleşmesi, tapu senedi, ilgili idaresince onaylı icra/ihale sonuç belgeleri ve benzeri), nihai ÇED raporu/proje tanıtım dosyası ve eklerinin proje sahibinin taahhüdü altında olduğunu belirten taahhütnamesini ve taahhüdü imzalayan yetkilinin noter onaylı imza sirküleri ile ticari sicil gazetesini ~~6 ay~~ içerisinde ilgili il müdürlüğüne sunmakla yükümlüdür. (2) ~~Devir tarihinden itibaren projenin önceki sahibinin taahhüt ve yükümlülükleri başka bir işleme gerek kalmaksızın projenin yeni sahibi tarafından üstlenilmiş sayılır.~~ (3) Proje sahibi değişikliklerinde, ilgili il müdürlüğü tarafından proje yerinde inceleme yapılması gerekmektedir.	**Proje sahibinin değişmesi ve projenin devri** **MADDE 21-** (1) Proje sahibinin herhangi bir nedenle değişmesi durumunda; projenin yeni sahibi, projenin devrine konu bilgi ve belgeleri (noter onaylı devir sözleşmesi, tapu senedi, ilgili idaresince onaylı icra/ihale sonuç belgeleri ve benzeri), nihai ÇED raporu/proje tanıtım dosyası ve eklerinin proje sahibinin taahhüdü altında olduğunu belirten taahhütnamesini ve taahhüdü imzalayan yetkilinin noter onaylı imza sirküleri ile ticari sicil gazetesini 180 takvim günü içerisinde ilgili il müdürlüğüne sunmakla yükümlüdür. Devir tarihinden itibaren projenin önceki sahibinin taahhüt ve yükümlülükleri başka bir işleme gerek kalmaksızın projenin yeni sahibi tarafından üstlenilmiş sayılır. (2) Proje sahibine ait ünvanın değişmesi durumunda; ünvan değişikliği ile ilgili bilgi ve belgelerin (ticari sicil gazetesi ve benzeri) tasdikli sureti ile beraber yeni ünvan kapsamında yeniden düzenlenen taahhütname ve imza sirkülerinin 180 takvim günü içerisinde ilgili il müdürlüğüne sunulması gerekmekte olup, projeye ait tüm taahhüt ve yükümlülükler ünvan değişikliği tarihinden itibaren başka bir işleme gerek kalmaksızın üstlenilmiş sayılır. (3) Proje sahibi ve ünvan değişikliklerinde, ilgili il müdürlüğü tarafından proje yerinde inceleme yapılması gerekmektedir.

(4) Ek fıkra	(4) Proje sahibi ve ünvan değişikliği başvuruları sırasında, devir ve ünvan değişikliği başvuru bedelinin ödendiğine dair dekontun sunulması gerekmektedir.
Olağanüstü durumlar ve özel hükümler **MADDE 24** **…**	**Olağanüstü durumlar ve özel hükümler** **MADDE 24** **…**
f) Ek bent	f) Onaylı planlarda kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi, turizm merkezi, turizm tesis alanı olarak belirlenen alanlar ile belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde kentsel yapı yoğunluğu fazla olan il ya da ilçe merkezlerinde yer alan mevcut turizm tesislerindeki kapasite artışlarına ilişkin projeler.
g) Ek bent	g) ÇED kararı verilmiş olan ve karara esas ÇED proje alanı sınırları içerisinde, proje revizyon başvuru bedelinin ödenmesi mukabilinde kapasite artışı olmaksızın ana ve/veya yardımcı ünitelerinde revizyon planlanan projeler.
Düzenleme yetkisi **MADDE 28-** (1) Bakanlık, gerekli gördüğü hallerde bu Yönetmeliğin uygulanmasına ilişkin olarak düzenleme yap~~ı~~abilir.	**Düzenleme yetkisi** **MADDE 28-** (1) Bakanlık, gerekli gördüğü hallerde bu Yönetmeliğin uygulanmasına ilişkin olarak düzenleme yapabilir.

EK– 1 ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ UYGULANACAK PROJELER LİSTESİ	EK– 1 ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ UYGULANACAK PROJELER LİSTESİ
1- Rafineriler; b) 500 ton/gün üzeri taşkömürü ve bitümlü maddelerin gazlaştırılması ve sıvılaştırılması projeleri,	**1-** Rafineriler; b) 500 ton/gün ve üzeri taşkömürü ve bitümlü maddelerin gazlaştırılması ve sıvılaştırılması projeleri,
9- Yollar ve havaalanları; a) Demiryolu hatlarının ~~inşası~~ (bağlantı, iltisak hatları hariç), b) Havaalanları/havalimanları~~nın inşası,~~ c) Otoyollar ve devlet karayolları, ç) Ek bent	**9-** Yollar ve havaalanları; a) Demiryolu hatları (10 km altı bağlantı, iltisak hatları hariç) b) Mevcut demiryolu güzergâhı korunarak hat sayısının 50 km ve üstü çoğaltılması, c) Havaalanları/havalimanları, ç) Otoyollar ve devlet karayolları ile 10 km ve üzeri olacak şekilde; otoyollar ve devlet karayollarına şerit eklenmesi ve/veya güzergâhının değiştirilmesi,
10- Su yolları, limanlar ve tersaneler; b) Ticari amaçlı liman, iskele, rıhtım, dolfenler (güneşlenme, sportif amaçlı iskeleler ~~ve şamandıralar~~ hariç), c) Tersaneler, ç) ~~Denize cepheli~~ 24 metre üzeri yat/tekne tadilat, imalat, bakım ve onarım hizmetlerinden birini veya birkaçını yapan tesisler, d) Gemi söküm ve/veya gemi geri dönüşümü tesisleri, e) Yat limanları, f) Ek bent g) Ek bent	**10-** Su yolları, limanlar ve tersaneler; b) Ticari amaçlı liman, iskele, rıhtım, dolfenler (güneşlenme, sportif amaçlı iskeleler hariç), c) Ticari amaçlı liman, iskele, rıhtım ve dolfenlerde yapılacak boyut artışları ve/veya dip taramaları, ç) Tersaneler ve/veya tersanelere yüzer havuz ilavesi, d) Tersanelerde yer alan kıyı yapılarındaki boyut artışları ve/veya dip taramaları, e) 24 metre ve üzeri yat/tekne tadilat, imalat, bakım ve onarım ve/veya çekek hizmetlerinden birini veya birkaçını yapan tesisler, f) Yat limanları, g) 200.000 m^3 ve üzeri dip tarama projeleri,
11- Tehlikeli ve özel işleme tabi atıkların geri kazanımı, bertarafı ve/veya düzenli depolama tesisleri; b) Tehlikeli ve/veya özel işleme tabi atıkların yakıldığı (Oksitlenme yoluyla yakma, piroliz, gazlaştırma, plazma vb. termal işlemler) tesisler,	**11-** Tehlikeli ve özel işleme tabi atıkların geri kazanımı, bertarafı ve/veya düzenli depolama tesisleri; b) Tehlikeli ve/veya özel işleme tabi atıkların yakıldığı (oksitlenme yoluyla yakma, piroliz, gazlaştırma, plazma vb. termal işlemler), kimyasal ve/veya biyolojik işlemlerden geçirilerek bertarafının yapıldığı tesisler,

12- Tehlikesiz atık geri kazanım, bertaraf ve/veya düzenli depolama tesisleri (Hafriyat toprağı hariç olmak üzere); c) Günlük kapasitesi 100 ton ve üzeri olan tehlikesiz atıklar ve/veya belediye atıklarının geri kazanıldığı ve/veya biyobozunur atık işleme (mekanik ayırma, biyokurutma, biyometanizasyon, kompost) tesisleri ~~(Biyokütle hariç)~~, ç) Günlük kapasitesi 100 ton ve üzeri hayvan yetiştiriciliğinden kaynaklı dışkıların yakıldığı, geri kazanıldığı ve/veya bertaraf edildiği tesisler ~~(Biyokütle hariç)~~,	**12-** Tehlikesiz atık geri kazanım, bertaraf ve/veya düzenli depolama tesisleri (Hafriyat toprağı hariç olmak üzere); c) Günlük kapasitesi 100 ton ve üzeri olan tehlikesiz atıklar ve/veya belediye atıklarının geri kazanıldığı ve/veya biyobozunur atık işleme (mekanik ayırma, biyokurutma, biyometanizasyon, kompost) tesisleri, ç) Günlük kapasitesi 100 ton ve üzeri hayvan yetiştiriciliğinden kaynaklı dışkıların yakıldığı, geri kazanıldığı ve/veya bertaraf edildiği tesisler,
15- Kapasitesi 50.000 m³/gün üzeri olan atık su arıtma tesisleri,	**15-** Kapasitesi 50.000 m³/gün ve üzeri olan atık su arıtma tesisleri,
16- Hayvan kesim tesisleri; a) Günlük 100 adet ve üzeri büyükbaş ve/veya eşdeğeri küçükbaş hayvan kesiminin yapıldığı tesisler (Her bir kesim eşdeğerleri: 1 baş sığır, 2 baş deve kuşu, 4 baş domuz, 8 baş koyun, 10 baş keçi, 130 baş tavşan), b) Günlük 60.000 adet ve üzeri tavuk ve eşdeğeri kanatlı hayvan kesiminin yapıldığı tesisler (1 adet hindi = 7 adet tavuk, 1 adet kaz=3 adet tavuk, 1 adet ördek=2 adet tavuk eşdeğeri esas alınmalıdır.),	**16**-Hayvan kesim tesisleri; a) Günlük 100 adet ve üzeri büyükbaş ve/veya eşdeğeri küçükbaş hayvan kesiminin yapıldığı tesisler (Her bir kesim eşdeğerleri: 1 baş sığır, 1 baş deve, 2 baş deve kuşu, 4 baş domuz, 8 baş koyun, 10 baş keçi, 130 baş tavşan), b) Günlük 60.000 adet ve üzeri tavuk ve eşdeğeri kanatlı hayvan kesiminin yapıldığı tesisler (1 adet hindi = 7 adet tavuk, 1 adet kaz=3 adet tavuk, 1 adet ördek=2 adet tavuk, 1 tavuk=7 bıldırcın eşdeğeri esas alınmalıdır.),
17- Hayvan yetiştirme tesisleri; a) 5.000 baş ve üzeri büyükbaş yetiştirme tesisleri, d) Bir üretim periyodunda 60.000 adet ve üzeri tavuk (civciv, damızlık, piliç, vb. dâhil) veya eşdeğer kanatlı yetiştirme tesisleri (1 adet hindi = 7 adet tavuk, 1 adet kaz=3 adet tavuk,1 adet ördek=2 adet tavuk esas alınmalıdır),	**17-** Hayvan yetiştirme tesisleri; a) 5.000 baş ve üzeri büyükbaş vb. yetiştirme tesisleri (1 baş sığır= 1 deve, 1 baş sığır= 1 at, 1 baş sığır= 1 eşek), d) Bir üretim periyodunda 60.000 adet ve üzeri tavuk (civciv, damızlık, piliç, vb. dâhil) veya eşdeğer kanatlı yetiştirme tesisleri (1 adet hindi = 7 adet tavuk, 1 adet kaz=3 adet tavuk,1 adet ördek=2 adet tavuk, 1 tavuk= 7 bıldırcın esas alınmalıdır),
26-500 ton/gün ham petrol, 500.000 m³/gün doğal gaz veya kaya gazının çıkarılması,	**26-** 500 ton/gün ham petrol ve üzeri, 500.000 m³/gün ve üzeri doğal gaz veya kaya gazının çıkarılması,
27-Petrol, doğalgaz ve kimyasalların 40 km'den uzun 600 mm ve üzeri çaplı borularla taşınması,	**27**-Petrol, doğalgaz ve kimyasalların 40 km'den uzun ve 600 mm ve üzeri çaplı borularla taşınması,
29-Toplam kapasitesi 50.000 m³ ve üzeri olan petrol, doğalgaz, petrokimya ve kimyasal maddelerin depolandığı tesisler,	**29**-Toplam kapasitesi 50.000 m³ ve üzeri olan petrol, doğalgaz, petrokimya ve tehlikeli kimyasal maddelerin depolandığı tesisler,

37-100.000 ton/yıl ve üzeri cam, cam elyafı, taş yünü ve benzeri üretim tesisleri,	**37-**100.000 ton/yıl ve üzeri cam, cam elyafı, taş yünü, cam mozaik ve benzeri üretim tesisleri,
43- Proje alanı 25 hektar ve üzerinde olan güneş enerji santralleri (çatı ve cephe sistemleri hariç),	**43-** Güneş enerji santralleri; a) Proje alanı 25 hektar ve üzerinde olan arazi güneş enerji santralleri (çatı ve cephe sistemleri hariç), b) Proje alanı 2 hektar ve üzerinde olan yüzer güneş enerji santralleri,
46- Ek madde (Altyapı tesisleri maddesi altından alınarak yeni bir madde olarak düzenlendi) **47-** Ek madde **48-** Ek madde	**46-** Gemi söküm ve/veya gemi geri dönüşümü tesisleri, **47-** 50.000 m3/yıl ve üzeri alkollü içecek üretimi, **48-** 25.000 ton/yıl ve üzeri salça, ketçap, mayonez vb. sos üretimi yapılan tesisler,
49- Ek madde **50-** Ek madde **51-** Ek madde **52-** Ek madde	**49-** 10.000 ton/yıl ve üzeri su ürünleri işleme tesisleri, **50-** Rendering tesisleri, **51-** İşleme kapasitesi 25.000 litre/gün ve üzeri peynir altı suyu işleme tesisleri **52-** Üretim kapasitesi 100 ton/gün ve üzeri çikolata, çikolatalı ürün, kakao likörü, kakao tozu, kakao yağı gibi kakaolu ürün üretimi yapan tesisler,
53- Ek madde **54-** Ek madde	**53-** Balık unu ve balık yağı işletmeleri, **54-** 100 ton/gün ve üzeri hayvansal ürünlerin işlendiği (et, sakatat vb.) tesisler. (Su ürünleri hariç)

EK 2 **ÇEVRESEL ETKİLERİ ÖN İNCELEME VE DEĞERLENDİRMEYE TABİ PROJELER LİSTESİ** **(Ek-1 Listesinde Yer Alan Alt Sınırlar Bu Listede Üst Sınır Olarak Alınır)**	**EK 2** **ÇEVRESEL ETKİLERİ ÖN İNCELEME VE DEĞERLENDİRMEYE TABİ PROJELER LİSTESİ** **(Ek-1 Listesinde Yer Alan Alt Sınırlar Bu Listede Üst Sınır Olarak Alınır)**
3-Toplam depolama kapasitesi 500-50.000 m³ arası olan doğalgaz, petrokimya, petrol ve kimyasal maddelerin depolandığı tesisler (Perakende satış istasyonları hariç),	**3-**Toplam depolama kapasitesi 500-50.000 m³ arası olan doğalgaz, petrokimya, petrol ve tehlikeli kimyasal maddelerin depolandığı tesisler (Perakende satış istasyonları hariç),
4- c) Elastomer esaslı ürünlerin (Vulkanizasyon işlemini içeren) işleme tabi tutulduğu tesisler,	**4-** c) Günlük kapasitesi 1 ton ve üzeri elastomer esaslı ürünlerin (Vulkanizasyon işlemini içeren) işleme tabi tutulduğu tesisler,
5-Atık Geri Kazanım ve /veya Bertaraf Tesisleri (hafriyat toprağı hariç olmak üzere); b) Tehlikeli, tehlikesiz ve/veya özel işleme tabi atıkların fiziksel yöntemlerle geri kazanıldığı tesisler (Ömrünü tamamlamış lastiklerin, kabloların kırma ve parçalama işlemleri, tehlikesiz atık niteliğinde olan metal, kâğıt, plastik, tekstil, cam, ahşap atıkları toplama, ayırma, kesme, parçalama, öğütme ve granül elde etme işlemleri ile solar kurutma işlemleri hariç),	**5-**Atık Geri Kazanım ve /veya Bertaraf Tesisleri (hafriyat toprağı hariç olmak üzere); b) Tehlikeli, tehlikesiz ve/veya özel işleme tabi atıkların fiziksel yöntemlerle geri kazanıldığı tesisler (Ömrünü tamamlamış lastiklerin, kabloların kırma ve parçalama işlemleri, tehlikesiz atık niteliğinde olan metal, kâğıt, plastik, tekstil, cam, ahşap atıkları toplama, ayırma, kesme, parçalama, öğütme ve granül elde etme işlemleri ile tehlikesiz atıkların solar kurutma işlemleri hariç),
ç) Tehlikeli ~~ve/veya özel işleme tabi~~ atık ara depolama tesisleri, d) Günlük kapasitesi 100 tonun altında olan tehlikesiz atıklar ve/veya belediye atıklarının yakıldığı tesisler ~~(Biyokütle hariç)~~, e) ~~Günlük kapasitesi~~ 100 ton ~~'un altında olan~~ tehlikesiz atıklar ve/veya belediye atıklarının geri kazanıldığı ve/veya biyobozunur atık işleme (mekanik ayırma, biyokurutma, ~~biyomeytanizasyon,~~ kompost) tesisleri, f) 1-100 ton/gün arasında olan, hayvan yetiştiriciliğinden kaynaklı dışkıların yakıldığı, geri kazanıldığı ve/veya bertaraf edildiği tesisler ~~(Biyokütle hariç)~~,	ç) Tehlikeli atık ara depolama tesisleri, d) Günlük kapasitesi 100 tonun altında olan tehlikesiz atıklar ve/veya belediye atıklarının yakıldığı tesisler, e) 1-100 ton arasında tehlikesiz atıkların ve/veya belediye atıklarının geri kazanıldığı ve/veya biyobozunur atık işleme (mekanik ayırma, biyokurutma, biyometanizasyon**,** kompost) tesisleri, f) 1-100 ton/gün arasında olan, hayvan yetiştiriciliğinden kaynaklı dışkıların yakıldığı, geri kazanıldığı ve/veya bertaraf edildiği tesisler,
6- b) Kapasitesi 2 ton/gün ve daha büyük olan sabun üretimi yapan tesisler,	**6-** b) Kapasitesi 2 ton/gün ve daha büyük olan sabun üretimi yapan tesisler, (proses kaynaklı atığı ve/veya yan ürünü olmayan sadece karışım yapan tesisler bu kapsamın dışındadır),
10-Tekstil tesisleri; a) Boyama (Kimyasal veya kök boya kullanılarak) veya kasar işlemi yapan iplik, kumaş, elyaf (doğal, sentetik) veya halı fabrikaları,	**10-**Tekstil tesisleri; a) Boyama (Kimyasal veya kök boya kullanılarak) veya kasar (haşıl sökme, ağartma, merserizasyon, kostikleme vb.) işlemi yapan iplik, kumaş, elyaf (doğal, sentetik) veya halı fabrikaları,
11-Cam, cam elyafı, taş yünü ve benzeri üretim tesisleri,	**11-**Cam, cam elyafı, taş yünü, cam mozaik ve benzeri üretim tesisleri,

12-Orman ürünleri ve selüloz tesisleri; c) Hammadde olarak ağaç ve ağaç ürünleri kullanarak mobilya üreten tesisler ~~(300 m3/ay ve üzeri üretim kapasiteli)~~,	**12**-Orman ürünleri ve selüloz tesisleri; c) Hammadde kapasitesi 150.000 m2/yıl ve üzerinde olan ve hammadde olarak ağaç ve/veya ağaç ürünleri kullanarak mobilya ve/veya ürünleri üreten tesisler,
16-İçten yanmalı motor üretimi,	**16**-İçten yanmalı motor üretimi (montaj yapılan tesisler hariç),
21-Klinker öğütme tesisleri,	**21**- Öğütme tesisleri; a) Klinker öğütme tesisleri, b) Mikronize öğütme tesisleri (5 ton/gün ve üzeri),
26-Bitkisel ve hayvansal ürünlerin üretimi; g) ~~5.000 litre/yıl~~ ve üzeri alkollü içecek üretimi, ğ)1.000 m3/yıl ve üzeri alkolsüz içecek üretimi yapan tesisler (İnsani tüketim amaçlı sular ve doğal mineralli sular hariç), h) 1.000 ton/yıl ve üzeri salça ~~üretilen~~ tesisler,	**26**-Bitkisel ve hayvansal ürünlerin üretimi; g) 5 m³/yıl ve üzeri alkollü içecek üretimi, ğ) 1.000 m3/yıl ve üzeri alkolsüz içecek üretimi yapan tesisler (insani tüketim amaçlı sular ve aromasız doğal mineralli sular hariç), h) 1.000 ton/yıl ve üzeri salça, ketçap, mayonez vb. sos üretimi yapılan tesisler,
i) Su ürünleri işleme tesisleri,	i) 30 ton/yıl ve üzeri su ürünleri işleme tesisleri,
n) Günlük 20 adet ve üzeri büyükbaş ve/veya eşdeğeri küçükbaş hayvan kesiminin yapıldığı tesisler (Her bir kesim eşdeğerleri: 1 baş sığır, 2 baş deve kuşu, 4 baş domuz, 8 baş koyun, 10 baş keçi, 130 baş tavşan),	n) Günlük 20 adet ve üzeri büyükbaş ve/veya eşdeğeri küçükbaş hayvan kesiminin yapıldığı tesisler (Her bir kesim eşdeğerleri: 1 baş sığır, 1 baş deve, 2 baş deve kuşu, 4 baş domuz, 8 baş koyun, 10 baş keçi, 130 baş tavşan),
o) Günlük 1.000 adet ve üzeri tavuk ve eşdeğeri diğer kanatlı hayvanların kesiminin yapıldığı tesisler (1 adet hindi = 7 adet tavuk, 1 adet kaz=3 adet tavuk, 1 adet ördek=2 adet tavuk eşdeğeri esas alınmalıdır.),	o) Günlük 1.000 adet ve üzeri tavuk ve eşdeğeri diğer kanatlı hayvanların kesiminin yapıldığı tesisler (1 adet hindi = 7 adet tavuk, 1 adet kaz=3 adet tavuk, 1 adet ördek=2 adet tavuk, 1 adet tavuk= 7 adet bıldırcın eşdeğeri esas alınmalıdır.),
p) ~~Rendering tesisleri,~~ (Ek-1 listesine eklendi)	p) 10 ton/gün ve üzeri hayvansal ürünlerin işlendiği (et, sakatat vb.) tesisler (Su ürünleri hariç),
s) Üretim kapasitesi ~~50 ton/yıl~~ ve üzeri şekerleme, şeker şurubu ürün üretimi yapan tesisler, ş) Üretim kapasitesi ~~50 ton/yıl~~ ve üzeri hammadde olarak kakao çekirdeği kullanılarak çikolata/çikolatalı ürün/kakao likörü/kakao tozu/kakao yağı gibi kakaolu ürün üretimi yapan tesisler, ~~u) Balık unu ve balık yağı işletmeleri,~~ (Ek-1 listesine eklendi)	s) Üretim kapasitesi 5 ton/gün ve üzeri şekerleme, şeker şurubu ürün üretimi yapan tesisler, ş) Üretim kapasitesi 5 ton/gün ve üzeri hammadde olarak kakao çekirdeği kullanılarak çikolata/çikolatalı ürün/kakao likörü/kakao tozu/kakao yağı gibi kakaolu ürün üretimi yapan tesisler, u) mülga (Ek-1 listesine yeni madde olarak eklendi)

27-Hayvan yetiştirme tesisleri; a) 500 baş ve üzeri büyükbaş ve vb. yetiştirme tesisleri, ç) Bir üretim periyodunda 20.000 adet ve üzeri tavuk (civciv, damızlık, piliç, vb. dâhil) veya eşdeğer kanatlı yetiştirme tesisleri (1 adet hindi = 7 adet tavuk, 1 adet kaz=3 adet tavuk, 1 adet ördek=2 adet tavuk esas alınmalıdır),	**27**-Hayvan yetiştirme tesisleri; a) 500 baş ve üzeri büyükbaş ve vb. yetiştirme tesisleri (1 baş sığır= 1 baş deve, 1 baş sığır= 1 baş at, 1 baş sığır= 1 baş eşek), ç) Bir üretim periyodunda 20.000 adet ve üzeri tavuk (civciv, damızlık, piliç, vb. dâhil) veya eşdeğer kanatlı yetiştirme tesisleri (1 adet hindi = 7 adet tavuk, 1 adet kaz=3 adet tavuk, 1 adet ördek=2 adet tavuk, 1 adet tavuk= 7 adet bıldırcın esas alınmalıdır),
28-Altyapı tesisleri; a) Balıkçı barınakları, römorkör barınakları, feribot iskeleleri, kapak atma rampası, d) İl yolları ve çevre yolları ~~(Mahalle ve Köy yolları hariç),~~ f) ~~50.000 m3 ve üzeri malzeme çıkarılması planlanan~~ dip taraması projeleri, g) ~~Çekek yerleri,~~ ğ) ~~Karada,~~ 5 ~~metre~~ ve üzerinde yat/tekne tadilat, imalat, bakım ve onarım hizmetlerinden birini veya birkaçını yapan tesisler, h) ~~Denize cepheli~~ 5 m üzerinde ve 24 m altında (alt ve üst sınır dâhil) yat/tekne tadilat, imalat, bakım ve onarım hizmetlerinden birini veya birkaçını yapan tesisler, ı) Yat yanaşma/bağlanma yerleri, i) Derin deniz deşarjı projeleri, (51. Maddeye (b) bendi olarak eklendi)	**28**-Altyapı tesisleri; a) Balıkçı barınakları, römorkör barınakları, feribot iskeleleri, kapak atma rampası ve yolcu taşıma vapuru, deniz otobüsü, gezi teknelerinin yanaştığı bağlandığı yerler, d) İl yolları ve çevre yolları ile mevcut il yollarına ve/veya çevre yollarına sürekli uzunluğu 10 km ve üzeri olacak şekilde şerit eklenmesi ve/veya güzergâhın değiştirilmesi, f) Demiryollarında sürekli uzunluğu 10-50 km arasında güzergâh değiştirilmesi ve/veya hat sayısının çoğaltılması, g) Ek-1 listesinde belirtilen alanlar dışında, 200.000 m^3 altı dip taraması projeleri, ğ) 5 m üzerinde ve 24 m altında (alt ve üst sınır dâhil) yat/tekne tadilat, imalat, çekek, bakım ve onarım hizmetlerinden birini veya birkaçını yapan tesisler, h) Yat/tekne yanaşma/bağlanma yerleri (iskele, rıhtım, dolfen, şamandıralar vb.),
41- Proje alanı 7,5 hektar ve üzerinde olan güneş enerji santralleri (çatı ve cephe sistemleri hariç), **45**- Madencilik projeleri; c) Karbondioksit~~, metan gazı~~ ve diğer gazların çıkartılması,	**41**- Güneş enerji santralleri; a) Proje alanı 7,5 hektar ve üzerinde olan arazi güneş enerji santralleri (çatı ve cephe sistemleri hariç), b) Proje alanı 2 hektara kadar olan yüzer güneş enerji santralleri, **45**- Madencilik projeleri; c) Karbondioksit ve diğer gazların çıkarılması,

ç) Petrol, doğalgaz ve kayagazının ~~aranması ve/veya~~ çıkarılması ~~(Sismik, elektrik, manyetik, elektromanyetik, jeofizik vb. yöntemle yapılan aramalar hariç)~~ (Ek-1'de yer almayanlar),	ç) Petrol, doğalgaz ve kayagazının çıkarılması (Ek-1'de yer almayanlar),
g) Jeotermal kaynak arama projeleri (Sismik, elektrik, manyetik, elektromanyetik, jeofizik vb. yöntemle yapılan aramalar hariç),	g) Petrol, doğalgaz, kayagazı ve jeotermal kaynak arama projeleri (Sismik, elektrik, manyetik, elektromanyetik, jeofizik vb. yöntemle yapılan aramalar hariç),
47-Petrokok ve kömür depolama, sınıflama ve ambalajlama tesisleri (Perakende satış birimleri hariç),	**47**-Petrokok ve kömür ve diğer katı yakıtların depolama, sınıflama ve ambalajlama tesisleri (Perakende satış birimleri hariç),
51-Kapasitesi 30.000 m^3/gün ve üzeri olan atık su arıtma tesisleri,	**51**- Atık su arıtma projeleri; a) Kapasitesi 30.000 - 50.000 m^3/gün arası olan atık su arıtma tesisleri, b) Derin deniz deşarjı projeleri,
56-Kültür Balıkçılığı projeleri dışında kalan ~~karasal alanda~~ su ürünleri yetiştiriciliği projeleri (kabuklu, yumuşakça ve eklembacaklı~~lar~~ vb.),	**56**-Kültür Balıkçılığı projeleri dışında kalan (her türlü yapay ve doğal su ortamında yapılan) su ürünleri (kabuklu, yumuşakça, eklembacaklı, amfibi vb.) yetiştiriciliği projeleri (tıbbi ve kozmetik amaçlı üretilenler hariç),
57- 1 ~~-15~~ adet türbin ~~arası~~ rüzgâr enerji santralleri,	**57-** 1 adet türbin ve üzeri rüzgâr enerji santralleri,

EK-3 ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ GENEL FORMATI	EK-3 ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ GENEL FORMATI
Başlık Sayfası: Proje Sahibinin Adı: Adresi: Telefon, GSM ve Faks Numarası: e-posta: Projenin Adı: Proje Bedeli: Proje İçin Seçilen Yerin Açık Adresi (İli, İlçesi, Mevki): Projenin ÇED Yönetmeliği Kapsamındaki Yeri (Sektör, Alt Sektör): Projenin Ana NACE Kodu: Projenin İlgili Faaliyetlerinin NACE Kodları: Raporu Hazırlayan Çalışma Grubunun / Kuruluşun Adı: Adresi: Telefon ve Faks Numaraları: **Başvuru Dosyasının Sunum Tarihi:** İçindekiler Listesi: **Projenin Teknik Olmayan Özeti:** **Bölüm I: Projenin Tanımı ve Özelikleri** a) Proje konusu yatırımın tanımı, özellikleri, ömrü, hizmet maksatları, önem ve gerekliliği. b) Projenin yer ve teknoloji alternatifleri, proje için seçilen yerin koordinatları. **Bölüm II: Proje Yeri ve Etki Alanının Mevcut Çevresel Özellikleri** Proje alanının ve önerilen proje nedeniyle etkilenmesi muhtemel olan çevrenin; nüfus, fauna, flora, jeolojik ve hidrojeolojik özellikler, doğal afet durumu, toprak, su, hava, atmosferik koşullar, iklimsel faktörler, mülkiyet durumu, kültür varlığı ve sit özellikleri, peyzaj özellikleri, arazi kullanım durumu, hassasiyet derecesi, tarihi çevreler ve sit bölgelerini etkileyecek su tabanı değişiklikleri (Ek-5'deki Duyarlı Yöreler Listesi de dikkate alınarak) benzeri özellikleri. **Bölüm III: Projenin İnşaat ve İşletme Aşamasında Çevresel Etkileri ve Alınacak Önlemler** Projenin;	**Başlık Sayfası:** Proje Sahibinin Adı: Adresi: Telefon, GSM ve Faks Numarası: e-posta: Projenin Adı: Proje Bedeli: Proje İçin Seçilen Yerin Açık Adresi (İli, İlçesi, Mevki): Projenin ÇED Yönetmeliği Kapsamındaki Yeri (Sektör, Alt Sektör): Projenin Ana NACE Kodu: Projenin İlgili Faaliyetlerinin NACE Kodları: Raporu Hazırlayan Çalışma Grubunun / Kuruluşun Adı: Adresi: Telefon ve Faks Numaraları: **Başvuru Dosyasının Sunum Tarihi:** İçindekiler Listesi: **Projenin Teknik Olmayan Özeti:** **Bölüm I: Projenin Tanımı ve Özelikleri** a) Proje konusu yatırımın tanımı, özellikleri, bedeli, ömrü, hizmet maksatları, önem ve gerekliliği. b) Projenin yer ve teknoloji alternatifleri, proje için seçilen yerin koordinatları. **Bölüm II: Proje Yeri ve Etki Alanının Mevcut Çevresel Özellikleri** Proje alanının ve önerilen proje nedeniyle etkilenmesi muhtemel olan çevrenin; nüfus, fauna, flora, jeolojik ve hidrojeolojik özellikler, doğal afet durumu, toprak, su, hava, atmosferik koşullar, iklimsel faktörler, mülkiyet durumu, kültür varlığı ve sit özellikleri, peyzaj özellikleri, arazi kullanım durumu, hassasiyet derecesi, tarihi çevreler ve sit bölgelerini etkileyecek su tabanı değişiklikleri (Ek-5'deki Duyarlı Yöreler Listesi de dikkate alınarak) benzeri özellikleri. **Bölüm III: Projenin İnşaat ve İşletme Aşamasında Çevresel Etkileri ve Alınacak Önlemler** Projenin;

a) Çevreyi etkileyebilecek olası sorunların belirlenmesi, kirleticilerin miktarı, alıcı ortamla etkileşimi, kümülatif etkilerin belirlenmesi. b) Projenin iklim üzerindeki etkisi (sera gazı emisyonlarının niteliği ve büyüklüğü) ve projenin iklim değişikliğinden nasıl etkileneceği. c) İklim değişikliğine bağlı projeyle ilgili afet veya kaza riski. ç) Projenin çevreye olabilecek olumsuz etkilerinin azaltılması için alınacak önlemler.	a) Çevreyi etkileyebilecek olası sorunların belirlenmesi, kirleticilerin miktarı, alıcı ortamla etkileşimi, kümülatif etkilerin belirlenmesi. b) Projenin iklim üzerindeki etkisi (sera gazı emisyonlarının niteliği ve büyüklüğü) ve projenin iklim değişikliğinden nasıl etkileneceği. c) İklim değişikliğine bağlı projeyle ilgili afet veya kaza riski. ç) Projenin çevreye olabilecek olumsuz etkilerinin azaltılması için alınacak önlemler.
Bölüm IV: Kümülatif Çevresel Etki Değerlendirme	**Bölüm IV: Kümülatif Çevresel Etki Değerlendirme**
Bölüm V: Çevresel ve Sosyal Eylem Planı V-1: Çevre İzleme Planı. V-2: Sürdürülebilirlik Planı (Sıfır Atık Planı, Trafik Yönetim Planı, Sera Gazı Azaltım Planı, Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı vb.).	**Bölüm V: Çevresel ve Sosyal Eylem Planı** V-1: Çevre İzleme Planı. V-2: Sürdürülebilirlik Planı (Sıfır Atık Planı, Trafik Yönetim Planı, Sera Gazı Azaltım Planı, Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı vb.).
Bölüm VI Halkın Bilgilendirilmesi ve Sürece Katılımı ile Paydaş Katılım Planı a) Projeden etkilenmesi muhtemel ilgili halkın belirlenmesi ve halkın görüşlerinin çevresel etki değerlendirmesi çalışmasına yansıtılması için önerilen yöntemler. b) Görüşlerine başvurulması öngörülen diğer taraflar. c) Paydaş Katılım Planı.	**Bölüm VI Halkın Bilgilendirilmesi ve Sürece Katılımı ile Paydaş Katılım Planı** d) Projeden etkilenmesi muhtemel ilgili halkın belirlenmesi ve halkın görüşlerinin çevresel etki değerlendirmesi çalışmasına yansıtılması için önerilen yöntemler. e) Görüşlerine başvurulması öngörülen diğer taraflar. f) Paydaş Katılım Planı.
Bölüm VII Notlar, Kaynaklar ve Ekler 1-Çevresel Etki Değerlendirmesi Başvuru Dosyası hazırlanmasında kullanılan bilgi ve belgeler ile raporda kullanılan tekniklerden rapor metninde sunulamayan belgeler. 2-Proje için seçilen yerin koordinatları. 3-Proje için belirlenen yer ve alternatiflerinin varsa; çevre düzeni, nazım, uygulama imar planı, vaziyet planı veya plan değişikliği teklifleri. 4-Faaliyet alanında ~~yetkili müşavir firma~~ tarafından yer incelemesi yapıldığını gösterir tutanak. 5-Proje ile ilgili olarak daha önceden ilgili kurumlardan alınmış belgeler. 6-Vekâletname, İmza Sirküleri ve Ticari Sicil Gazetesi.	**Bölüm VII Notlar, Kaynaklar ve Ekler** 1-Çevresel Etki Değerlendirmesi Başvuru Dosyası hazırlanmasında kullanılan bilgi ve belgeler ile raporda kullanılan tekniklerden rapor metninde sunulamayan belgeler. 2-Proje için seçilen yerin koordinatları. 3-Proje için belirlenen yer ve alternatiflerinin varsa; çevre düzeni, nazım, uygulama imar planı, vaziyet planı veya plan değişikliği teklifleri. 4-Faaliyet alanında Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluş tarafından yer incelemesi yapıldığını gösterir tutanak. 5-Proje ile ilgili olarak daha önceden ilgili kurumlardan alınmış belgeler. 6-Vekâletname, İmza Sirküleri ve Ticari Sicil Gazetesi.

EK- 4 PROJE TANITIM DOSYASI GENEL FORMATI	EK- 4 PROJE TANITIM DOSYASI GENEL FORMATI
Başlık Sayfası: Proje Sahibinin Adı: Adresi: Telefon, GSM ve Faks Numarası: e-posta: Projenin Adı: Proje Bedeli: Proje İçin Seçilen Yerin Açık Adresi (İli, İlçesi, Mevki): Projenin ÇED Yönetmeliği Kapsamındaki Yeri (Sektör, Alt Sektör): Projenin Ana NACE Kodu: Projenin İlgili Faaliyetlerinin NACE Kodları: Raporu Hazırlayan Çalışma Grubunun /Kuruluşun Adı: Adresi: Telefon ve Faks Numaraları: Proje Tanıtım Dosyasının Sunum Tarihi: İçindekiler listesi:	Başlık Sayfası: Proje Sahibinin Adı: Adresi: Telefon, GSM ve Faks Numarası: e-posta: Projenin Adı: Proje Bedeli: Proje İçin Seçilen Yerin Açık Adresi (İli, İlçesi, Mevki): Projenin ÇED Yönetmeliği Kapsamındaki Yeri (Sektör, Alt Sektör): Projenin Ana NACE Kodu: Projenin İlgili Faaliyetlerinin NACE Kodları: Raporu Hazırlayan Çalışma Grubunun /Kuruluşun Adı: Adresi: Telefon ve Faks Numaraları: Proje Tanıtım Dosyasının Sunum Tarihi: İçindekiler listesi:
Projenin Teknik Olmayan Özeti:	**Projenin Teknik Olmayan Özeti:**
Bölüm I: Projenin Özellikleri: a) Projenin ve yerin alternatifleri (proje teknolojisinin ve proje alanının seçilme nedenleri). b) Projenin iş akım şeması, kapasitesi, kapladığı alan, teknolojisi, çalışacak personel sayısı. c) Doğal kaynakların kullanımı (arazi kullanımı, su kullanımı, kullanılan enerji türü vb.). ç) Projenin inşaat ve işletme aşamasında oluşan her türlü atığın özelliği (cinsi, türü, miktarı vb.) bertarafı ve geri kazanımına yönelik değerlendirmeler. d) Kullanılan teknoloji ve malzemelerden kaynaklanabilecek kaza riski.	**Bölüm I: Projenin Özellikleri:** a) Projenin ve yerin alternatifleri (proje teknolojisinin ve proje alanının seçilme nedenleri). b) Projenin iş akım şeması, kapasitesi, kapladığı alan, yatırım bedeli, teknolojisi, çalışacak personel sayısı. c) Doğal kaynakların kullanımı (arazi kullanımı, su kullanımı, kullanılan enerji türü vb.). ç) Projenin inşaat ve işletme aşamasında oluşan her türlü atığın özelliği (cinsi, türü, miktarı vb.) bertarafı ve geri kazanımına yönelik değerlendirmeler. d) Kullanılan teknoloji ve malzemelerden kaynaklanabilecek kaza riski.
Bölüm II: Proje Yeri ve Etki Alanının Mevcut Çevresel Özellikleri: a) Mevcut arazi kullanımı ve kalitesi (tarım alanı, orman alanı, planlı alan, su yüzeyi ve benzeri). b) Ek-5'deki Duyarlı Yöreler Listesi dikkate alınarak korunması gereken alanlar.	**Bölüm II: Proje Yeri ve Etki Alanının Mevcut Çevresel Özellikleri:** a) Mevcut arazi kullanımı ve kalitesi (tarım alanı, orman alanı, planlı alan, su yüzeyi ve benzeri). b) Ek-5'deki Duyarlı Yöreler Listesi dikkate alınarak korunması gereken alanlar.

Bölüm III: Projenin İnşaat ve İşletme Aşamasında Çevresel Etkileri, Öncelikli Etkilerin Belirlenmesi ve Alınacak Önlemler **Bölüm IV: Kümülatif Etki Değerlendirme** **Bölüm V: Çevresel ve Sosyal Eylem Planı** V-1: Çevre İzleme Planı. V-2: Sürdürülebilirlik Planı (Sıfır Atık Planı, Trafik Yönetim Planı, Sera Gazı Azaltım Planı, Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı vb.). **Bölüm VI:** **Notlar ve Kaynaklar ve Ekler:** 1- Proje için seçilen yerin koordinatları, 2-Proje alanı ve yakın çevresinin mevcut arazi kullanımını değerlendirmek için; yerleşim alanlarının, ulaşım ağlarının, enerji nakil hatlarının, mevcut tesislerin ve Ek-5'te yer alan Duyarlı Yöreler Listesinde belirtilen diğer alanların (proje alanı ve yakın çevresinde bulunması halinde) yerlerine ilişkin verileri gösterir bilgiler 1/25000 ölçekli hâlihazır harita (çevre düzeni planı, nazım, uygulama imar planı, vaziyet planı veya plan değişikliği teklifleri, topografik harita) üzerine işlenerek kısaca açıklanması, jeoloji haritası ve depremsellik. 3-Vekâletname, İmza Sirküleri ve Ticari Sicil Gazetesi. 4-Proje sahibince onaylı taahhüt yazısı. 5-Başvuru bedelinin ödendiğine dair dekont. 6-Faaliyet alanında ~~yetkili müşavir firma~~ tarafından yer incelemesi yapıldığını gösterir tutanak.	**Bölüm III: Projenin İnşaat ve İşletme Aşamasında Çevresel Etkileri, Öncelikli Etkilerin Belirlenmesi ve Alınacak Önlemler** **Bölüm IV: Kümülatif Etki Değerlendirme** **Bölüm V: Çevresel ve Sosyal Eylem Planı** V-1: Çevre İzleme Planı. V-2: Sürdürülebilirlik Planı (Sıfır Atık Planı, Trafik Yönetim Planı, Sera Gazı Azaltım Planı, Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı vb.). **Bölüm VI:** **Notlar ve Kaynaklar ve Ekler:** 1- Proje için seçilen yerin koordinatları, 2-Proje alanı ve yakın çevresinin mevcut arazi kullanımını değerlendirmek için; yerleşim alanlarının, ulaşım ağlarının, enerji nakil hatlarının, mevcut tesislerin ve Ek-5'te yer alan Duyarlı Yöreler Listesinde belirtilen diğer alanların (proje alanı ve yakın çevresinde bulunması halinde) yerlerine ilişkin verileri gösterir bilgiler 1/25000 ölçekli hâlihazır harita (çevre düzeni planı, nazım, uygulama imar planı, vaziyet planı veya plan değişikliği teklifleri, topografik harita) üzerine işlenerek kısaca açıklanması, jeoloji haritası ve depremsellik. 3-Vekâletname, İmza Sirküleri ve Ticari Sicil Gazetesi. 4-Proje sahibince onaylı taahhüt yazısı. 5-Başvuru bedelinin ödendiğine dair dekont. 6-Faaliyet alanında Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluş tarafından yer incelemesi yapıldığını gösterir tutanak.

EK-1

GÖRÜŞ FORMU*

Görüş Bildiren Kurum:

Taslağın Geneli Üzerindeki Görüş ve Değerlendirme		
Mevcut Metin	**Taslak Metin**	**Öneri/Teklif Metni**
Değerlendirme		
Değerlendirme		
Değerlendirme		
Değerlendirme		

NOT: Mevcut metin ve taslak metin sütunları karşılaştırma cetveli ile aynı renk ve biçimde oluşturulur. Teklif metni ile yapılacak değişiklikler ise farklı renkte gösterilir.

* Taslaklar Hakkında Görüş Bildirilmesinde Kullanılacak Form